

advokatnævnet
BERETNING
2015

INDHOLD

FORORD AF HØJESTERETSDOMMER JON STOKHOLM	4	Klager vedrørende salær – manglende prisoplysning	27
ADVOKATNÆVNETS OPGAVER	7	Salærberegning	27
ADVOKATNÆVNETS SAMMENSÆTNING	8	Salæraftaler	27
ADVOKATNÆVNETS BEHANDLING AF KLAGER	10	ARTIKLER	28
Klagevejen gennem Advokatnævnet	11	Advokaten 1/2015	29
Advokatnævnets virksomhed 2015	12	Advokaten 3/2015	32
Indkomne sager	12	Advokaten 6/2015	33
Sager behandlet	13	Advokaten 7/2015	36
Verserende sager	14	Advokaten 10/2015	38
Afsagte kendelser	15	BILAG	42
Sagsbehandlingstid	15	Debatoplæg	43
Afviste sager	16	Brev til Justitsministeriet 31. maj 2016	46
Indbringelse af Advokatnævnets kendelser for domstolene	17	Uddrag af retsplejelovens regler om behandling af klager over advokater	46
UDVALGTE KENDELSER	19	Bekendtgørelse nr. 20 af 17. januar 2008 om Advokatnævnets virksomhed m.v.	49
Klager vedrørende advokatens adfærd	20	Forretningsorden for Advokatnævnet	52
Forholdet til klienten	20		
Forholdet til modparten og dennes advokat	20		
Forholdet til andre end klienter og modparter	22		
Almindelige principper for advokaters adfærd	22		
Interessekonflikter	23		
Advokatnævnets sagsbehandlingstid	26		
Advokatnævnets afvisningsgrunde	27		
Salær	27		

ADVOKATERNES EGEN DOMSTOL?

Som det vil fremgå af beretningen for 2015, er Advokatnævnet nået et stort skridt. Vi tør nu med sikkerhed sige, at problemerne med sekretariatets sagsproduktion og utilfredsstillende lange sagsbehandlingstider definitivt er lagt bag os. Vi har grund til at være tilfredse. Dette resultat har krævet et sejt træk gennem en årelang periode. Kvalitet og produktion i sekretariatet er nu på rette niveau. Den indsats, der har været påkrævet af alle for at nå hertil, understreger problemets alvor. Tak herfor.

Advokatnævnet har nu overskud til at se frem, og det gør vi. Det er på den ene side en nødvendig øvelse, men på den anden side en forsømt øvelse. Vi spørger os selv, og navnlig vores interessenter, samfundet samt klienterne og deres advokater, hvor ser vi/de os om en årrække.

I denne beretning kommer dette arbejde til udtryk gennem et debatoplæg om den langsigtede strategi (bilag 1) og gennem Advokatrådets brev af 31. maj 2016 til Justitsministeriet (bilag 2), der beskriver en opstramning af Advokatnævnets sekretariatsmæssige betjening. Her er tale om et lille skridt i naturlig forlængelse af den udvikling, der blev indledt i slutningen af 1970'erne med inddragelse af klientrepræsentanter og dommere i nævnet (indtil da bestod nævnet udelukkende af advokater) og den seneste reform, der gjorde nævnet til et paritetisk nævn med dommere i forsædet som alle andre sammenlignelige nævn. Der er grund til at complimentere Advokatrådet for denne tilkendegivelse, der vil udgøre grundlaget for samarbejdet i Kronprinsessegade. Den vil betyde, at der fremover samarbejdes mellem jævnbyrdige parter. Advokatnævnet er fortsat en del af Advokatsamfundet, men inden for den ramme lige så meget eller lige så lidt 'Advokaternes egen domstol' som for eksempel Pengeinstitutankenævnet er 'Pengeinstitutternes egen domstol'.

ADVOKATNÆVNETS OPGAVER

Advokatnævnet behandler klager over medlemmer af Det Danske Advokatsamfund. Alle advokater i Danmark skal være medlem af Advokatsamfundet. Advokatnævnet er en uafhængig klageinstans, der er nedsat i medfør af retsplejeloven. Enhver, der har en retlig interesse heri, kan gratis indbringe en klage over advokaters salærer og adfærd. Hvis en borger mener, at en advokat har tilsidesat god advokatskik ved sit arbejde, sin handlemåde eller udtalelser, eller at advokaten har beregnet sig et for højt salær, kan vedkommende klage til Advokatnævnet.

Retsplejelovens regler om behandlingen af klager over advokater findes i retsplejelovens kapitel 15, 15 a og 15 b, der er medtaget som bilag 3 til årsberetningen.

Reglerne i retsplejeloven suppleres af bekendtgørelse nr. 20 af 17. januar 2008 om Advokatnævnets virksomhed med videre og af Advokatnævnets forretningsorden, der er medtaget som henholdsvis bilag 4 og 5 til årsberetningen.

Advokatnævnet behandler to former for klager: adfærdsklager og salærklager

En adfærdsklage er en klage over advokatens arbejde. I adfærdssager (også kaldet disciplinærsager) vurderer Advokatnævnet, om advokaten har handlet i strid med god advokatskik. Reglen om god advokatskik findes i retsplejelovens § 126. Hvis Advokatnævnet mener, at en advokat har tilsidesat god advokatskik, kan nævnet pålægge advokaten en sanktion. Sanktionen kan være en irettesættelse eller en bøde. En advokat, der er blevet pålagt en sanktion af Advokatnævnet, kan indbringe afgørelsen for retten. Retten har mulighed for at stadfæste, ophæve eller ændre nævnets afgørelse.

Ved grove eller gentagne overtrædelser af advokatpligterne kan Advokatnævnet frakende advokater retten til at udøve advokatvirksomhed i et tidsrum fra seks måneder til fem år eller indtil videre.

En advokat, der er blevet frakendt retten til at udøve advokatvirksomhed, kan forlange afgørelsen indbragt for retten, som kan stadfæste, ophæve eller ændre afgørelsen. Endvidere kan Advokatnævnets afgørelse om frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed til enhver tid ophæves af nævnet selv.

Advokatrådet har en særskilt adgang til at indgive klager over advokaters adfærd til Advokatnævnet. Advokatrådet kan som led i sit tilsyn med advokater også indtræde i verserende adfærdsklager, hvis rådet mener, at betingelserne for at frakende advokaten retten til at udøve advokatvirksomhed er til stede.

En salærklage er en klage over det vederlag, som en advokat eller et advokatselskab har krævet for sit arbejde. I salærklager kan Advokatnævnet godkende salærets størrelse, eller bestemme, at salæret skal nedsættes eller bortfalde.

Advokatnævnet kan derimod ikke afgøre, om en advokat skal betale erstatning. Den afgørelse træffes i givet fald af domstolene.

ADVOKATNÆVNETS SAMMENSÆTNING

Advokatnævnet består af en formand og to næstformænd, der alle skal være dommere, samt af 18 andre medlemmer.

Formanden og næstformændene udpeges af Højesterets præsident. Af de øvrige medlemmer vælges ni af Advokatsamfundet blandt advokater, der ikke er medlemmer af Advokatrådet, og ni, der ikke må være advokater, udpeges af justitsministeren. Justitsministerens udpegning af medlemmer sker efter indstilling fra myndigheder, organisationer og lignende, således at det sikres, at der til Advokatnævnet udpeges medlemmer, der har kendskab til både private klienters, erhvervsklienters og offentlige klienters interesser.

Medlemmer udpeges for en periode af seks år, og der er ikke mulighed for genudpegning.

ADVOKATNÆVNET BESTOD I 2015 AF FØLGENDE 21 MEDLEMMER:

FORMANDSKABET

Højesteretsdommer **Jon Stokholm** (formand)
Landsdommer **Elisabeth Mejnertz**, Vestre Landsret (næstformand)
Retspræsident **Jørgen Lougart**, Retten i Roskilde (næstformand)

MEDLEMMER UDPEGET AF JUSTITSMINISTEREN

Seniorjurist **Mads Mølgaard Braüner**, Forbrugerrådet Tænk
Borgmester **Niels Hörup**, Solrød Kommune
Vicedirektør **Vagn Jelsøe**, Forbrugerrådet Tænk
Statsautoriseret revisor **Søren Skov Larsen**, EY Denmark
Regionsmedlem **Thyge Nielsen**, Region Syddanmark
Chefkonsulent **Jepp Rosenmejer**, Håndværksrådet
Chefjurist **Henrik Schultz**, Dansk Industri
Juridisk konsulent **Jakob Steenstrup**, Forbrugerrådet Tænk
Chefjurist **Nikolaj Stenfalk**, Finansministeriet

MEDLEMMER VALGT AF ADVOKATSAMFUNDET

Advokat **Peter Bang-Olsen**, Nyborg
Advokat **Annette Brinkmann**, Hjørring (fra 29. maj 2015)
Advokat **Berit Møller Lenschow**, Vejen (fra 29. maj 2015)
Advokat **Claus Kenneth Lund**, Kalundborg
Advokat **Keld Nomanni**, Viby J (fra 29. maj 2015)
Advokat **Peer B. Petersen**, København (fra 29. maj 2015)
Advokat **Lene Sejersen**, København
Advokat **Klaus Søgaard**, København (fra 29. maj 2015)
Advokat **Uffe Thorlacius**, Lyngby

ADVOKATNÆVNETS SEKRETARIAT

ADVOKATNÆVNETS SEKRETARIAT BESTOD
PR. 31. DECEMBER 2015 AF FØLGENDE:

- Sekretariatschef **Mette Green van de Ven**
- Souschef **Vibeke Tarpgaard**
- Specialkonsulent **Alberte Kjærholm**
- Studentermedhjælper **Astrid Kastberg Petersen**
- Studentermedhjælper **Benjamin Abbew Thidemann**
- Specialkonsulent **Camilla Simonsen**
- Specialkonsulent **Cecilie Holt Nielsen**
- Specialkonsulent **Charlotte Bruun Windahl**
- Juridisk konsulent **Gitte Glamsø Reesen**
- Chefkonsulent **Hanne Christensen**
- Sekretær **Joan Elsbjerg**
- Sekretær **Louise Mandrup Pedersen**
- Sekretær **Louise Skeel Nygaard**
- Elev **Maja Straube Bach Larsen**
- Chefkonsulent **Martin Korp Jensen**
- Studentermedhjælper **Merete Kjær Aagaard**
- Studentermedhjælper **Nina Ellinghaus** (orlov)
- Studentermedhjælper **Pernille Linnet Thomsen**
- Sekretær **Pinar Mor** (orlov)
- Sekretær **Sabrina Faye Paulmann**
- Juridisk konsulent **Tina Rasmussen**

ADVOKATNÆVNETS BEHANDLING AF KLAGER

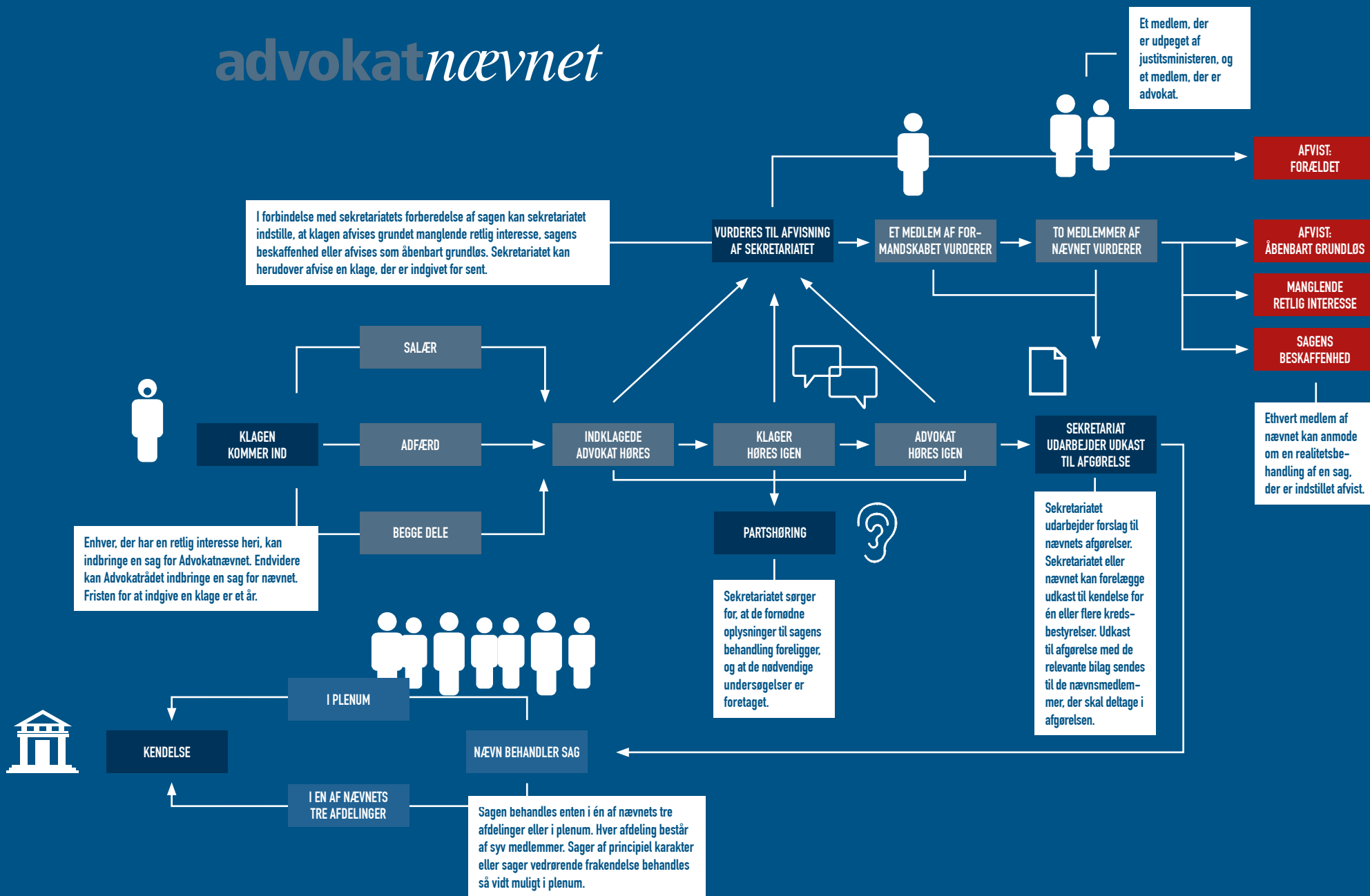
Advokatnævnets sekretariat står for den forberedende behandling af salær- og adfærdsklager, inden sagen overgives til nævnet til afgørelse.

Sekretariatet indhenter parternes bemærkninger og de oplysninger og bilag, der er nødvendige ved sagens afgørelse. Når sagerne er tilstrækkeligt oplyst og forberedelsen afsluttet, udarbejder sekretariatets jurister forslag til Advokatnævnets afgørelse.

Sekretariatet varetager endvidere den praktiske planlægning og gennemførelse af Advokatnævnets møder.

På den følgende side ses en illustration over de mest gængse sagsveje ved behandling af en sag.

advokatnævnet

ADVOKATNÆVNETS VIRKSOMHED 2015

Indkomne sager

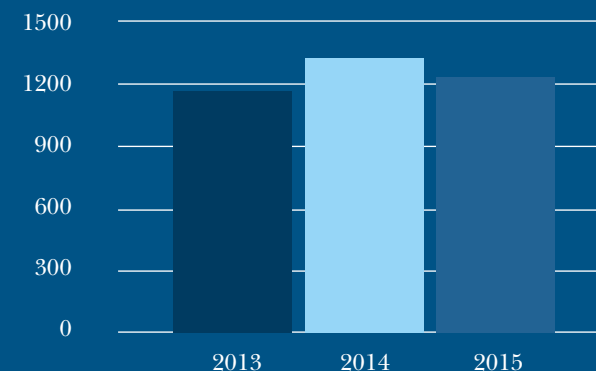
I 2015 modtog Advokatnævnet 1.228 klager over advokater. Af disse klager var 683 klager over advokaters adfærd, mens 198 var klager over advokaters salærer. I 160 klager var der klaget over både advokaters adfærd og salærer.

Indkomne sager fordelt sig således

År	Adfærd	Salær	Salær og adfærd	Genoptagelses-sager	I alt
2013	700	235	229		1.164
2014	789	215	157	158 *	1.319
2015	683	198	160	187 *	1.228

* Det bemærkes, at genoptagelsessager fremgår af statistikken fra og med 2014.

Udviklingen i antallet af indkomne sager i perioden 2013-2015

Sager behandlet

Advokatnævnet afsluttede i 2015 i alt 1.314 sager og har således også i 2015 afsluttet flere sager, end der er indkommet.

Advokatnævnets afsluttede sager fordelte sig således

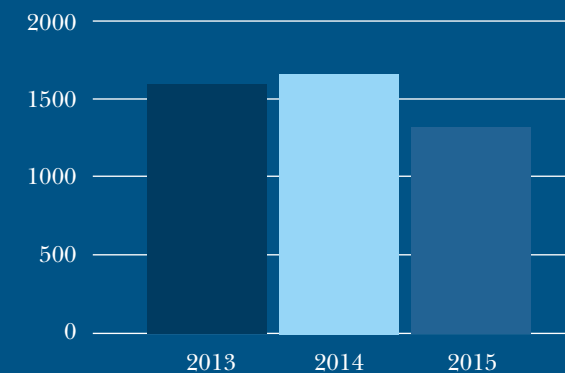
Afgørelsestype	2013	2014	2015
Afgjort ved kendelse	633	757	608
Afvist af nævnet	650	534	344
Afvist af sekretariatet	158	125	98
Klage tilbagekaldt	100	69	66
Henlagt i øvrigt	46*	28*	8
Genoptagelsesansøgninger imødekommet		21**	21**
Genoptagelsesansøgninger afslået		121**	149**
Kaldt tilbage efter mægling			20***
I alt	1.587	1.655	1.314

* Det skal bemærkes, at nogle af de sager, der i 2013 og 2014 er henført til "henlagt i øvrigt", dækker over sager, som er blevet afsluttet i tidligere år, men ikke samtidig registreret som afsluttet.

** Det skal bemærkes, at genoptagelsessager fremgår af statistikken fra og med 2014.

*** Se artikel om pilotprojekt om mægling og mediation side 32.

Udviklingen i antallet af afsluttede sager i perioden 2013-2015

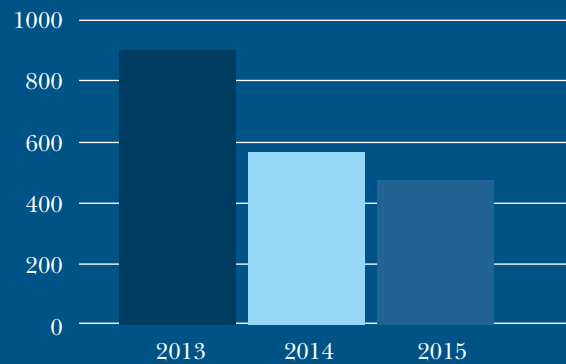

Verserende sager

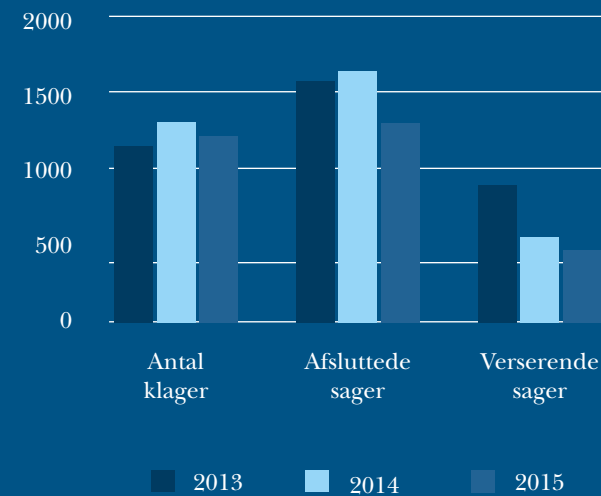
Antallet af verserende sager er også i 2015 blevet nedbragt.

Ved udgangen af 2015 var antallet af verserende sager nedbragt til 474 sager.

Udviklingen i antallet af verserende sager
i perioden 2013-2015

Oversigt over udviklingen i antallet af klager,
afsluttede sager og verserende sager i årene 2013-2015

Afsagte kendelser

Advokatnævnet kan i salærklager godkende salærets størrelse eller bestemme, at salæret skal nedsættes eller bortfalde. I adfærdsklager kan Advokatnævnet tildele advokaten en irettesættelse eller pålægge en bøde. I grove eller oftere gentagne tilfælde kan Advokatnævnet frakende advokaten retten til at udøve advokatvirksomhed.

I 2015 afsagde Advokatnævnet kendelse i 608 sager.

Kendelserne fordelte sig på følgende måde

Afsagte kendelser	2013	2014	2015
Salær godkendt	163	148	60
Salær nedsat	121	130	70
Salær bortfald	27	24	7
Frifindelse	122	170	211
Irettesættelse	15	59	33
Bøde	159	208	220
Frakendelse	14	6	3
Overtrædelse uden sanktion	12	12	3
Ikke genudlevering af bestalling			1
I alt	633	757	608 *

* Såfremt kendelsen omfatter både en adfærds- og salærklage, vil afgørelsen i adfærdsdelen som udgangspunkt tælle med ovenfor.

Sagsbehandlingstid

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2015 var på 5,2 måneder, hvilket er et fald i forhold til tidligere år.

Som det fremgår af oversigten, er sagsbehandlingstiden nedbragt væsentligt i 2015.

Udviklingen i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i årene 2013-2015

År	Gennemsnitlig sagsbehandlingstid (mdr.)
2013	13,4
2014	8,5
2015	5,2

Aktuel sagsbehandlingstid august 2016

Ved udgangen af august måned 2016 er antallet af verserende sager nedbragt til 417 sager, og den gennemsnitlige sagsbehandlingstid er 4,4 måneder.

Afviste sager

Advokatnævnet kan afvise en klage fra en person, der ikke har retlig interesse i det forhold, klagen angår. Det samme gælder en klage, der efter sin beskaffenhed ikke kan påkendes af Advokatnævnet eller en klage, der skønnes åbenbart grundløs. På samme måde kan sekretariatet afvise en klage, som er for sent indgivet.

Sagerne behandles på skriftligt grundlag. Hvis blot ét medlem ønsker det, bliver sagen i stedet behandlet på et nævnsmøde.

I 2015 afviste Advokatnævnet og sekretariatet 442 klager.

De afviste klager fordelte sig på følgende måde

Afvisningsgrund	2013	2014	2015
Manglende retlig interesse	11	15	18
Efter sin beskaffenhed ikke påkendes af nævnet	150	149	107
Åbenbart grundløs	485	370	219
Afvist som for sent indgivet	162	125	98
I alt	808	659	442

Indbringelse af Advokatnævnets kendelser for domstolene

Efter retsplejelovens § 147 d kan Advokatnævnets afgørelser om at tildele en irrettesættelse, pålægge en bøde eller frakende retten til at udøve advokatvirksomhed indbringes for domstolene. Retten kan stadfæste, ophæve eller ændre afgørelsen. I 2015 blev der afsluttet 49 sager ved domstolene.

Afsluttede sager ved domstolene

Resultat	2015
Retten stadfæstede nævnets kendelse	24
Retten ændrede sanktionen	7
Retten ophævede nævnets kendelse	5
Sagen blev afvist af retten	3
Sagen blev hævet af advokaten	9
Advokatnævnet tog bekræftende til genmæle	1
I alt	49*

* I tallet indgår ikke sager, der afventer eventuel anke eller Procesbevillingsnævnets afgørelse i forhold til anketilladelse.

lacius

advokat
Keld Noma

UDVALGTE KENDELSER

Det er Advokatnævnet og domstolene, der gennem fortolkning af bestemmelsen i retsplejelovens § 126 fastlægger indholdet af begrebet 'god advokatskik'. Til belysning af Advokatnævnets og domstolenes praksis i sager om god advokatskik gengives resumeer af en række konkrete sager fra 2015. Desuden gengives en række konkrete sager vedrørende salærrets rimelighed. Afgørelserne kan endvidere ses i Advokatsamfundets Vidensdatabase, som findes på Advokatsamfundet.dk.

Vidensdatabase indeholder udover konkrete afgørelser fra Advokatnævnet og domstolene også artikler og notitser om god advokatskik og nævnets praksis og bidrager således til at give advokater og borgere et fyldestgørende billede af praksis vedrørende god advokatskik.

FORHOLDET TIL KLIENTEN

Indgåelse af forlig på klientens vegne uden fornøden bemyndigelse

Kendelse af 14. april 2014 – Københavns Byrets dom af 16. april 2015

Byretten tiltrådte, at en advokat, der indgik en forligsaftale uden klientens samtykke hertil, handlede uden for sin bemyndigelse og herved groft tilsidesatte god advokatskik jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.

Overskridelse af frist for et advokatforbehold

Kendelse af 16. november 2015

I en ejendomshandel forelå et udkast til købsaftale, som blev tiltrådt af køber. Der var i denne aftale et advokatforbehold uden frist for indsigelser. Medvirkende ejendoms-mægler indhentede efterfølgende købers underskrift på en ny aftale, hvor der var indsat frist for bl.a. købers advokat til at fremkomme med indsigelser. Det var ikke for Advokatnævnet godtgjort, at advokaten blev orienteret herom, eller at advokaten burde have opdaget, at der var underskrevet en ny aftale med frist for advokatforbehold, som var overskredet, da indsigelse blev relevant. Advokaten havde derfor ikke tilsidesat god advokatskik ved sin rådgivning.

FORHOLDET TIL MODPARTEN OG DENNES ADVOKAT

Advokat truede med indberetning til RKI,

selvom der ikke var grundlag for at antage, at kravet var ubestridt

Kendelse af 9. januar 2015

Advokatnævnet fandt, at en advokat havde tilsidesat god advokatskik ved at true med indberetning til RKI, hvis der ikke skete betaling af et beløb, som advokatens klient selv havde opgjort og ikke havde forelagt modparten i et forløb, hvor der i øvrigt havde været tvist om parternes mellemværende.

Brev til skyldner måtte forstås som en trussel om uanmeldt konsulentbesøg

Kendelse af 9. februar 2015

I en inkassosag fremsendte kreditors advokat et brev til skyldner, hvori skyldner blev oplyst om, at advokaten ville anbefale kreditor at sende en konsulent til skyldners adresse eller at sende sagen i fogedretten med henblik på udlæg. Advokatnævnet fandt, at brevet – uanset om det måtte være ment som en orientering af skyldner om mulighederne for at forfølge kravet – kunne forstås som en trussel om uanmeldt konsulentbesøg på skyldners adresse. En sådan trussel er i strid med inkassolovens § 12, stk. 1, hvorfor advokaten havde tilsidesat god advokatskik.

Advokaten havde ved erhvervslejemålets opsigelse pligt til at tilbagebetale depositum til lejer

Kendelse af 11. februar 2015

Advokatnævnet fandt, at det var i strid med god advokatskik, at en advokat, der administrerede lejemålet, havde tilbageholdt et depositum for erhvervslejemålet efter hans opsigelse af lejemålet. Nævnet udtalte, at hvis det ikke med sikkerhed kunne fastslås, til hvem tilbagebetalingen med frigørende virkning kunne ske, kunne beløbet deponeres på en deponeringskonto efter reglerne i deponeringsloven.

Tidsinterval for ankomsttidspunkt for besøg af servicekonsulent

Kendelse af 12. maj 2015

Advokatnævnet fandt, at en advokat, der var ansvarlig for fremsendelse af et brev til debi-

tor med varslings om et besøg af en servicekonsulent inden for et tidsinterval på 4 timer, havde tilsidesat god advokatskik.

Advokat undlod at foranledige sletning af registrering i RKI, efter at sagen var genoptaget i retten

Kendelse af 20. maj 2015

Klager var indberettet til RKI på baggrund af et betalingspåkrav, der havde fået 1. og 2. påtegning. Efterfølgende blev sagen genoptaget i retten og fortsatte som civil sag. Advokatnævnet fandt, at det var i strid med god advokatskik, at advokaten herefter ikke af egen drift i umiddelbar forlængelse af, at sagen blev genoptaget, foranledigede registreringer i RKI slettet.

I strid med god advokatskik at begære udsættelse ved fogedretten på baggrund af et ugyldigt påkrav

Kendelse af 27. februar 2015

Påkravet, som advokaten på vegne af udlejer sendte til lejer, indeholdt poster om såvel manglende betaling af depositum og af forbrug samt et påkravsgebyr. Der var imidlertid ikke enighed mellem parterne om opgørelsen af forbruget, og spørgsmålet var indbragt for Huslejenævnet. Opgørelsen af forbrug kunne således ikke danne grundlag for ophævelse af lejemålet, og advokaten havde ved at begære udsættelsesforretning ved fogedretten på baggrund af det fejlbehæftede påkrav tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1. Det forhold, at kravet om betaling af forbrug ikke var medtaget i selve ophævelsesskrivelsen kunne ikke føre til et andet resultat.

Advokat rettede henvendelse til modpartens klients kompagnon uden at orientere modpartens advokat herom

Kendelse af 26. juni 2014 – Københavns Byrets dom af 8. juni 2015

Advokatnævnet fandt, at en advokats henvendelse til modpartens klients kompagnon måtte sidestilles med henvendelse til et vidne, idet advokaten ved henvendelsen tog forbehold om at indkalde vedkommende som vidne i en eventuel retssag. Advokatnævnet fandt herefter, at advokaten havde handlet i strid med god advokatskik ved ikke senest samtidig med henvendelsen at have orienteret modparten om kontakten. Københavns Byret stadfæstede den 8. juni 2015 nævnets kendelse.

Direkte henvendelse til modparten med forslag til afgørelse af bodelingssag

Kendelse af 26. juni 2015

En advokat rettede direkte henvendelse til modparten i en bodelingssag uden samtidig at sende kopi eller underretning til modpartens advokat. Uanset at advokaten blot besvarede en e-mail, som han havde modtaget direkte fra modparten, fandt Advokatnævnet, at advokaten havde handlet i strid med god advokatskik, og pålagde advokaten en bøde.

Advokaten rettede direkte henvendelse til modparten, idet han rykkede for restbetaling af sagsomkostninger

Kendelse af 28. maj 2014 – Københavns Byrets dom af 8. maj 2015

Advokatnævnet fandt, at en advokat havde tilsidesat god advokatskik ved direkte til modparten at have rykket for restbetaling af tillagte sagsomkostninger. Uanset, at advokaten tidligere havde modtaget en del af betalingen direkte fra modparten, fandt nævnet, at advokaten ikke havde haft grundlag for at konkludere, at hans kollega var udtrådt som repræsentant for modparten. Advokaten indbragte sagen for Københavns Byret, som tiltrådte nævnets afgørelse fsva. den del af sagen, der vedrører direkte henvendelse.

Direkte henvendelse (og evt. partsrepræsentation)

Kendelse af 26. august 2015

Forbuddet mod direkte henvendelse gælder, når modparten er repræsenteret ved advokat. I en sag var nogle arvinger repræsenteret af Københavns Retshjælp. En advokat, der i sagen repræsenterede modparten, rettede direkte henvendelse til arvingerne, selvom Københavns Retshjælp havde anmodet om, at korrespondance blev sendt til retshjælpen. Selvom advokater formentlig normalt efterkommer en modparts anmodning om, at korrespondance sendes til partsrepræsentanten, også selv om vedkommende ikke er advokat, fandt Advokatnævnet, at det ikke var i strid med god advokatskik, at advokaten fortsatte med at rette direkte henvendelse til arvingerne.

Henvendelse til dommer efter afsigelse af kendelse

Kendelse af 10. juni 2015

Advokatnævnet fandt, at det var i strid med god advokatskik, at den indklagede advokat havde rettet telefonisk henvendelse om en nærmere præcisering af baggrunden for en kendelse i en civil sag til den dommer, der havde afsagt kendelsen, uden samtidig hermed at have inddraget modpartens advokat.

Om berettigelsen af et krav i et lejeforhold – påkrav

Kendelse af 24. juni 2013 – Vestre Landsrets dom af 3. september 2015

Ligesom en advokat inden indgivelse af en konkursbegæring er forpligtet til at foretage rimelige undersøgelser af, at betingelserne for konkurs er til stede, påhviler det en advokat at foretage rimelige undersøgelser af berettigelsen af krav i lejeforhold, inden der afgives et påkrav, hvori det meddeles, at lejemålet kan ophæves, hvis det krævede beløb ikke betales. I den konkrete sag var der betydelige mangler ved et forbrugsregnskab, herunder manglende oplysninger om indsigelsesadgang. Det var derfor i strid med god advokatskik, at en advokat fremsendte et påkrav med oplysning om, at lejemålet kunne ophæves, hvis det krævede beløb ikke blev betalt. Advokatnævnets kendelse blev stadfæstet af både Retten i Viborg og Vestre Landsret.

Et potentielt stort modkrav gjorde en konkursbegæring uberettiget

Kendelse af 6. november 2015

En investor havde et krav mod et selskab i form af sagsomkostninger fastsat ved dom. Der kunne dermed ikke være tvivl om fordringens klarhed, men da selskabet havde et potentielt modkrav mod investoren, der væsentligt oversteg konkursfordringen, var det uberettiget at indgive konkursbegæringen.

FORHOLDET TIL ANDRE END KLIENTER OG MODPARTER

Uanset at der ikke forelå et klientforhold, udgjorde det en tilsidesættelse af god advokatskik, at advokaten ikke fulgte op på henvendelser

Kendelse af 13. november 2015

Selvom der ikke var etableret et klientforhold, udgjorde det en tilsidesættelse af god advokatskik, at en advokat, der var administrator for en andelsboligforening, ikke fulgte op på henvendelse fra en andelshaver om muligheden for at forfølge et krav imod lejere, der var fraflyttet lejligheden. Advokatnævnet fandt, at advokaten burde have præciseret for andelshaveren, hvilken bistand han som administrator for andelsboligforeningen kunne påtage sig. Dette gjaldt især, når advokaten tidligere i korrespondance med andelshaver havde givet andelshaveren en forventning om, at han kunne rådgive i relation til kravet mod lejerne.

ALMINDELIGE PRINCIPPER FOR ADVOKATERS ADFÆRD

Udlevering af sagsakter i afsluttet bo

Kendelse af 28. maj 2014 – Retten i Koldings dom af 4. februar 2015

Kreditor A havde foretaget anmeldelse i et konkursbo og havde i den forbindelse vedlagt en større mængde bilag med anmodning om fortrolighed, og at materialet ikke blev udleveret til andre uden kreditor A's accept. Boet blev afsluttet i medfør af konkurslovens § 143. Ca. 2 år efter, at boet var afsluttet, rettede advokat C, der var kreditor i boet, og som tillige repræsenterede en person med tilknytning til det konkursramte selskab i en retssag anlagt af kreditor A, henvendelse til den tidligere kurator og bad om udlevering af kreditor A's anmeldelse. Kurator udleverede uden videre anmeldelsen med bilag til advokat B. Retten stadfæstede Advokatnævnets kendelse, hvorefter den tidligere kurator var blevet pålagt en sanktion for tilsidesættelse af god advokatskik ved i et afsluttet konkursbo – uden nærmere undersøgelse af advokat C's retlige interesse i at få sagsmaterialet udleveret – at have udleveret anmeldelsen m.v., der ikke havde været genstand for fordringsprøvelse.

Retten fandt, at indklagede advokat var ansvarlig, selvom det efter arbejdsfordelingen på kontoret var hans fuldmægtig, som varetog behandlingen af den omhandlede ejendomshandel

Kendelse af 29. august 2014 – Retten i Lyngbys dom af 25. august 2015

Købesummen blev først frigivet, 16 dage efter der forelå et anmærkningsfrit skøde. Der var ikke berettiget grund til at vente, og retten fandt, at det var i strid med god advokatskik, at ikke i hvert fald størstedelen af den deponerede købesum blev frigivet, straks der forelå anmærkningsfrit skøde. Indklagede advokat var ansvarlig, selvom det efter arbejdsfordelingen på kontoret var hans fuldmægtig, som varetog behandlingen af den omhandlede ejendomshandel.

INTERESSEKONFLIKTER

Advokat repræsenterede både køber og sælger i en ejendomshandel

Kendelse af 18. marts 2015

Advokatnævnet fandt, at en advokat, der repræsenterede både køber og sælger i en ejendomshandel, havde befundet sig i en interessekonflikt eller i nærliggende risiko herfor.

Advokat førte sag mod egen faste klient uden samtykke

Kendelse af 30. marts 2015

Advokatnævnet fandt, at en advokat, der havde et fast klientforhold til X, havde befundet sig i en interessekonflikt ved at repræsentere Y i en sag mod X uden forinden at have indhentet informeret samtykke fra begge parter.

Advokat, der havde bistået med koncipering af ægtepagt, bragte sig i interessekonflikt ved efterfølgende at bistå hustruen i forbindelse med skifte

Kendelse af 7. maj 2015

Advokatnævnet fandt, at en advokat, der havde udfærdiget en ægtepagt, havde bistået begge ægtefæller med konciperingen af ægtepagten. Advokaten bragte sig herefter i en interessekonflikt, da han efterfølgende bistod hustruen i forbindelse med skifte.

Salærbortfald i en situation, hvor en advokat valgte at udtræde af en sag

Kendelse af 10. juni 2015

En advokat vurderede, at han befandt sig i en interessekonflikt, hvorefter han meddelte klienten, at han udtrådte af sagen. Advokatnævnet fandt, at det ikke kan bebrejdes advokaten, at en situation opstod, hvor det viste sig, at der var relation til klientens modpart. Advokatnævnet fandt imidlertid – henset til at advokatens udtræden ikke beroede på klientens forhold, og til at den udførte bistand ikke havde tilføjet klienten værdi – at et opkrævet salær ikke var rimeligt, i henhold til retsplejelovens § 126, stk. 2, og Advokatnævnet lod herefter salæret bortfalde.

Repræsentation af en klient i en sag, hvor advokatkontoret tidligere havde repræsenteret modparten

Kendelse af 27. juni 2014 – Københavns Byrets dom af 24. juni 2015

Advokatnævnet fandt, at indklagede havde befundet sig i en interessekonflikt ved at repræsentere en klient, selvom advokatkontoret tidligere havde repræsenteret modparten i den samme sag. Indklagede havde endvidere handlet i strid med god advokatskik ved ikke at udtræde, da han blev opmærksom på, at der forelå en interessekonflikt. Advokatnævnets kendelse blev stadfæstet ved Københavns Byrets dom af 24. juni 2015.

Interessekonflikt ved skifte af advokatvirksomhed

Kendelse af 26. juni 2015

Indklagede, der var ansat i advokatfirma A, repræsenterede klager i en retssag i foråret 2014. Modparten var repræsenteret af advokatfirma B. Der blev afholdt skønsforretning i juli 2014. Den 1. august 2014 tiltrådte indklagede en stilling hos advokatfirma B og først ved fratrædelsen ophørte indklagede med at varetage sagen for klager. Advokatnævnet fandt, at indklagede havde befundet sig i en interessekonflikt ved ikke at have afstået fra selv at varetage sagen, da der blev indgået aftale om ansættelse hos advokatfirma B. Indklagede havde på denne baggrund tilsidesat god advokatskik.

Genbrug af 'pistolklausul' i ejerftale

Kendelse af 26. juni 2015

En advokat bistod i 2008 anpartshavere og partnere i Selskab Z Holding med konciperingen af en anpartshaveroverenskomst. Der var tidligere i forbindelse med stiftelsen af Selskab Z Holding udarbejdet en anpartshaveroverenskomst. Selskabet havde på daværende tidspunkt andre ejere, og anpartshaveroverenskomsten blev konciperet af en advokat fra et andet kontor end indklagede. Denne overenskomst indeholdt en såkaldt 'pistolklausul', som anpartshaverne ønskede videreført i 2008 anpartshaveroverenskomsten. I 2014 opstod der en tvist mellem anpartshaverne, og indklagede bistod de tre anpartshavere mod den fjerde. Indklagede gjorde over for Advokatnævnet gældende, at tvisten alene vedrørte forståelsen af 'pistolklausulen', som han ikke havde konciperet, hvorfor der ikke var noget til hinder for partsrepræsentationen. Advokatnævnet fandt, at selv om 'pistolklausulen' var videreført uden væsentlige ændringer, ændrede dette ikke

ved, at når en advokat har bistået parter med stiftelse eller berigtigelse af et retsforhold, må advokaten ikke efterfølgende bistå en af parterne, hvis forholdet kan have betydning for den anden part. Advokaten befandt sig således i en interessekonflikt og blev pålagt en bøde på 10.000 kr.

Advokat havde befundet sig i en interessekonflikt i forbindelse med en bodeling

Kendelse af 26. juni 2014 – Københavns Byrets dom af 6. juli 2015

Advokatnævnet fandt, at en advokat havde befundet sig i en interessekonflikt ved i en bodelingssag at have repræsenteret manden, selvom han over for hustruen havde fremstået som de tidligere ægtefællers fælles advokat. Advokatnævnets kendelse blev stadfæstet ved Københavns Byrets dom af 6. juli 2015.

Advokater på samme kontor repræsenterede begge parter i en verserende digesag

Kendelse af 16. december 2015

Efter en anmeldelse fra X blev Y af Kulturstyrelsen pålagt at retablere et stendige. Advokat A og B, der var kompagnoner, repræsenterede henholdsvis X og Y i sagen. I forbindelse med Y's indbetaling af et klagegebyr til advokatkontoret, blev man på kontoret opmærksom på, at der hos både advokat A og advokat B var sket sagsbehandling vedrørende samme dige, og advokat B udtrådte straks herefter. Advokatnævnet fandt, at der med advokat B's indtræden i sagen for Y, opstod en interessekonflikt eller en nærliggende risiko herfor, idet advokat A allerede varetog X's interesser i samme sag. Henset til, at advokat B udtrådte af sagen for Y, straks han blev opmærksom på interessekonflikten, og idet interessekonflikten ikke umiddelbart lod sig konstatere ved et sædvanligt interessekonflikttjek, fandt nævnet, at advokat B ikke havde handlet i strid med god advokatskik i forbindelse med sagen. Advokat A blev imidlertid pålagt en bøde for overtrædelse af god advokatskik, idet han ikke udtrådte af sagen senest på det tidspunkt, hvor han blev bekendt med interessekonflikten.

Således som opdraget var afgrænset, var der ikke interessekonflikt

Kendelse af 16. december 2015

En fond, der ejede en række selskaber, indgik i 2010 en aftale om incitamentsafklønning af ledelsen i et af datterselskaberne. Advokat A, der var formand for datterselskabet, var tillige en del af fondsbestyrelsen. Et medlem af fondsbestyrelsen orienterede Erhvervsstyrelsen som fondsmyndighed om incitamentsprogrammet, og i en agterskrivelse fra maj 2015 meddelte Erhvervsstyrelsen, at incitamentsprogrammet måtte anses for ugyldigt. Fondsbestyrelsen havde anmodet advokat B om at bistå sig i forbindelse med Erhvervsstyrelsens behandling af sagen, og flertallet i bestyrelsen var af den opfattelse, at incitamentsprogrammet var gyldigt og dermed bindende. I forbindelse med, at advokat A skulle udtræde af det advokatfirma, hvor han havde været partner, opstod der en tvist med advokatfirmaet om, hvorvidt incitamentsprogrammet vedrørte advokatfirmaet eller ej, og advokat B bistod advokat A i denne del af sagen. Det var for advokat B's rådgivning af advokat A uden betydning, om incitamentsprogrammet måtte anses for gyldigt eller ej. Således som opdraget var afgrænset, var der ikke interesse modsætninger mellem flertallet i fondsbestyrelsen og advokat A, og advokat B havde således ikke befundet sig i en interessekonflikt.

Højesteret fandt ikke tilstrækkeligt grundlag for at nedsætte bøde som følge af den meget lange sagsbehandlingstid på ca. 22 måneder, jf. princippet i straffelovens § 82, nr. 13.

Kendelse af 3. juli 2012 – Højesterets dom af 16. december 2015

Efter en samlet bedømmelse og i betragtning af de hensyn, der begrundet reglerne om god advokatskik og sanktion ved tilsidesættelse, fandt Højesteret ikke tilstrækkeligt grundlag for at nedsætte den bøde, Advokatnævnet havde ikendt en advokat, som følge af den meget lange sagsbehandlingstid, jf. princippet i straffelovens § 82, nr. 13. Den samlede sagsbehandlingstid i Advokatnævnet var på ca. 22 måneder fra klagens modtagelse den 30. august 2010 til afsigelse af kendelse den 3. juli 2012. Højesteret lagde til grund, at der havde været en ikke ubetydelig periode uden aktivitet, der bl.a. skyldtes en midlertidig ophobning i nævnet af verserende sager som følge af personalemangel og reorganisering af arbejdet i nævnets sekretariat. Højesteret fandt endvidere, at den samlede sagsbehandlingstid i Advokatnævnet og ved domstolene ikke indebar en krænkelse af artikel 6, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Både byretten og landsretten havde tiltrådt, at advokaten havde tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, men havde halveret bøden på grund af sagsbehandlingstiden i Advokatnævnet.

SALÆR

Om retlig interesse i salærklager

Kendelse af 25. november 2015

En klient besluttede i en personskadeerstatningssag at skifte advokat. Den udtrædende advokat (Advokat A) anmodede den advokat, der overtog sagen, (Advokat B) om at drage omsorg for, at et salærkrav blev udredt af det skadevoldende forsikringsselskab. Advokat B henledte ved afslutningen af sagen forsikringsselskabets opmærksomhed på advokat A's faktura, som efter afregning af advokat B's salærkrav kun for en lille dels vedkommende kunne honoreres af forsikringsselskabet. Advokat B havde ikke i den forbindelse tilsidesat god advokatskik. Advokat A havde klaget over advokat B's salær, og advokat B havde modklaget over advokat A's salær. Ingen af salærklagerne kunne anses for at være indgivet på vegne af klienten, hvorfor disse blev afvist på grund af manglende retlig interesse.

SALÆRBEREGNING

Oplyse om grundlag for forsvarers salær på klientens anmodning

Kendelse af 30. januar 2015

Advokatnævnet fandt, at en forsvarer ikke var forpligtet til at sende kopi af sit brev til retten med en opgørelse over det udførte arbejde til brug for rettens salærfastsættelse til sin klient. Derimod burde advokaten på klientens anmodning have sendt en kopi af brevet, således at klienten havde mulighed for at gøre sig bekendt med grundlaget for salærets fastsættelse.

SALÆRAFTALER

Advokaten fulgte ikke op på prisoverslag på 2.600 kr. ekskl. moms og opkrævede efterfølgende 3.500 kr. ekskl. moms

Kendelse af 7. januar 2015

En advokat havde påtaget sig at yde bistand med udfærdigelse og tinglysning af deklaration på to byggegrunde. Der var enighed om, at advokaten gav et mundtligt prisoverslag på 2.600 kr. ekskl. moms, men advokaten opkrævede efterfølgende 3.500 kr. ekskl. moms. Advokatnævnet anførte, at orientering om, at et overslag ikke kan holde, skal gives så tidligt som muligt, dvs. som udgangspunkt før den yderligere bistand ydes. Advokaten kunne derfor ikke vente med at orientere klager om det yderligere salær til efter den yderligere sagsbehandling, der havde medført det øgede tidsforbrug. Salæret blev derfor nedsat til 2.600 kr. ekskl. moms.

ARTIKLER

Nye retningslinjer for udmåling af bøder

Advokatnævnet har på et møde 27. november 2014 justeret de retningslinjer for udmåling af bøder, som har været gældende siden 1. august 2007. De nye retningslinjer træder i kraft for afgørelser truffet af Advokatnævnet fra 15. februar 2015.

Af højesteretsdommer Jon Stokholm, landsdommer Elisabeth Mejnertz og byretspræsident Jørgen Lougart, henholdsvis formand og næstformænd i Advokatnævnet

Advokatnævnet behandler hvert år et stort antal klager over advokater, og i en del af disse afgørelser skal Nævnet fastsætte en sanktion for tilsidesættelse af retsplejens bestemmelser om god advokatskik.

For at sikre ensartetheden i Advokatnævnets afgørelser er det nødvendigt med visse retningslinjer for sanktionsudmålingen i disse sager, dog således at sanktionen altid fastsættes konkret efter sagens omstændigheder og i overensstemmelse med almindelige principper for sanktionsfastsættelse.

Sanktionsniveauet

Sanktionsniveauet for førstegangsforsøelser fastholdes på det nuværende niveau.

‘Normalbøden’ – det vil sige bøden for en førstegangsforsøelse uden skærpende eller formildende omstændigheder – er som udgangspunkt 10.000 kroner.

Bøden for en grov tilsidesættelse af god advokatskik er som udgangspunkt 20.000 kroner, men kan – blandt

andet afhængig af grovheden af tilsidesættelsen – være højere.

Hvis der er tale om en ubetydelig forseelse eller en forseelse med væsentlige formildende omstændigheder, er der mulighed for både ved førstegangsforsøelser og i gentagelsestilfælde at tildele advokaten en irettesættelse.

Gentagelsesvirkning

Advokatnævnet tillægger som udgangspunkt afgørelser, der er truffet inden for de seneste fem år gentagelsesvirkning. Advokatnævnet har besluttet, at en tidligere sanktion har gentagelsesvirkning, hvis advokaten inden for fem år efter den seneste afgørelse om sanktion på ny handler i strid med god advokatskik.

Beregningen af perioden for gentagelsesvirkning er ændret i forhold til den gældende praksis, hvorefter der kun er gentagelsesvirkning, hvis advokaten inden for fem år efter den seneste afgørelse om sanktion har fået en ny sanktion af Advokatnævnet. Efter den gældende praksis er der således lagt vægt på afgørelsesdatoen fremfor tidspunktet for forseelsen.

De nye retningslinjer for beregning af perioden for gentagelsesvirkning finder kun anvendelse på sager, hvor gentagelsesvirkningen ikke allerede efter den gældende praksis er ophørt 15. februar 2015, hvor de nye retningslinjer træder i kraft.

Sanktionen i gentagelsestilfælde

Advokatnævnet finder, at det er væsentligt, at der sanktionsmæssigt er forskel på den situation, hvor en advokat en enkelt gang tilsidesætter god advokatskik, og den situation, hvor en advokat gentagne gange tilsidesætter god advokatskik.

For at indskærpe alvoren over for advokater, der gentagne gange tilsidesætter god advokatskik, finder Advokatnævnet, at det er væsentligt, at sanktionsniveauet i gentagelsestilfælde gradvis skærpes.

NYE RETNINGSLINJER FOR OFFENTLIGGØRELSE

Advokatnævnet har vedtaget nye retningslinjer for offentliggørelse af Advokatnævnets afgørelser med oplysning om advokatens navn. Retningslinjerne, som trådte i kraft for afgørelser truffet efter 5. december 2014, medfører, at der fremover sker offentliggørelse med advokatens navn af afgørelser om bøder på 20.000 kroner eller derover, hvilket er en ændring i forhold til tidligere, hvor afgørelser om bøder på 10.000 kroner eller derover altid blev offentliggjort. Efter de nye retningslinjer kan Nævnet beslutte, at en afgørelse om bøde på under 20.000 kroner også offentliggøres, herunder især hvis kendskabet til afgørelsen vil have en betydning for andres valg af advokat.

Som udgangspunkt afventer offentliggørelse udløbet af fristen for indbringelse af Advokatnævnets afgørelse for retten. Dog offentliggøres afgørelser om bøder på 40.000 kroner eller derover samt afgørelser om frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed som udgangspunkt samtidig med, at kendelsen sendes til parterne. Retningslinjerne kan læses i deres helhed på Advokatnævnets hjemmeside Advokatsamfundet.dk.

Ved sanktionsfastsættelsen vil Advokatnævnet tage udgangspunkt i tidligere pålagte sanktioner samt sagens konkrete omstændigheder, herunder om der er tale om en grov tilsidesættelse af god advokatskik. Hvis for eksempel en advokat tidligere er blevet pålagt en bøde på 10.000 kroner og på ny tilsidesætter god advokatskik, må det som udgangspunkt forventes, at der fastsættes en bøde på 20.000 kroner for den nye forseelse. Hvis den nye forseelse er grov, må det som udgangspunkt forventes, at bøden fastsættes til 40.000 kroner. Hvis der herefter er nye tilsidesættelser, vil sanktionsniveauet alt andet lige blive yderligere forhøjet.

Kumulation

Hvis flere forhold/sager om tilsidesættelse af god advokatskik pådømmes samtidig, vil Advokatnævnet som udgangspunkt anvende princippet om absolut kumulation, det vil sige, at der ikke gives en 'rabat' på sanktionen, men denne vil blive beregnet som summen af de enkelte bøder.

Idet der er tale om en skærpelse af Advokatnævnets gældende praksis om kumulation, vil princippet om absolut kumulation kun finde anvendelse i sager, hvor den seneste tilsidesættelse af god advokatskik er sket 15. februar 2015 eller senere.

ADVOKATEN 1/2015

Skærpelse af bødeniveau ved manglende indsendelse af klientkontoerklæring

Advokatnævnet har på et møde 27. november 2014 besluttet, at manglende indsendelse af klientkontoerklæring fremover som udgangspunkt anses for en grov tilsidesættelse af god advokatskik. Den ændrede praksis

vil finde anvendelse på klientkontoerklæringerne for 2014, som skulle indsendes til Advokatrådet senest 31. marts 2015.

Af Tine Rønne, juridisk konsulent, Advokatnævnets sekretariat

Gennemførelsen af de foranstaltninger, som er fastsat i klientkontoreglerne til kontrol af, om advokater overholder reglerne, er af afgørende betydning for, at advokaterne kan bevare deres særlige rettigheder med hensyn til at opbevare klientmidler. Overholdelse af kravet om indsendelse af klientkontoerklæring er desuden af afgørende betydning for Advokatrådets mulighed for at udøve kontrol med advokaternes behandling af betroede midler.

Advokatnævnet har på et møde 27. november 2014 besluttet, at manglende indsendelse af klientkontoerklæring fremover som udgangspunkt anses for en grov tilsidesættelse af god advokatskik. Det må derfor forventes, at sanktionen for manglende indsendelse af klientkontoerklæring fremover som udgangspunkt vil blive sanktioneret med en bøde på 20.000 kroner, hvis der er tale om førstegangstilfælde.

Hvis der konkret er formildende omstændigheder, for eksempel at advokaten har indsendt klientkontoerklæringen inden Advokatnævnets behandling af sagen, kan det medføre en lavere sanktion. Omvendt vil det som udgangspunkt blive betragtet som en skærpene omstændighed, hvis advokaten flere gange inden for en kortere årrække har undladt at indsende klientkontoerklæring.

Skærpsen af bødeniveauet skal blandt andet ses i lyset af, at Advokatnævnet i tidligere sager har frakendt advokater retten til at udøve advokatvirksomhed, hvis

advokaten i flere tilfælde ikke har indsendt klientkontoerklæringen.

Den ændrede praksis vil finde anvendelse på klientkontoerklæringerne for 2014, som skulle indsendes til Advokatrådet senest 31. marts 2015.

ADVOKATEN 1/2015

Bevisbyrden ved klager over tilsidesættelse af god advokatskik

Advokatnævnet har ved to kendelser af 28. november 2014 pålagt indklagede advokat bevisbyrden for, at klager var ydet mundtlig ankevejledning, og at klager var indforstået med, at en retssag blev hævet. Kendelserne er udtryk for en skærpelse af Advokatnævnets praksis om advokaters bevisbyrde i sager, hvor klienten ikke har mulighed for at bevise advokatens undladelse, og hvor undladelsen har en retsfortabende virkning for klienten.

Af Tine Rønne, juridisk konsulent, Advokatnævnets sekretariat

Når Advokatnævnet behandler en klage over, at en advokat har tilsidesat god advokatskik, er det som udgangspunkt klageren, der har bevisbyrden for, at advokaten har tilsidesat sine pligter. På baggrund af de oplysninger, som fremlægges under sagsforløbet, kan bevisbyrden imidlertid vende i løbet af sagen. Bevisbyrden er således ikke en stationær størrelse, men en byrde som på baggrund af de konkrete omstændigheder kan skifte frem og tilbage mellem klager og indklagede.

Advokatnævnet har tidligere i enkelte sager efter en konkret vurdering af sagens omstændigheder fundet, at

bevisbyrden var vendt, således at advokaten blev pålagt bevisbyrden for, at der var givet tilstrækkelig rådgivning, jf. Advokatnævnets kendelse af 2. maj 2011 og kendelse af 27. maj 2013, som begge – for så vidt spørgsmålet om tilsidesættelse af god advokatskik – blev stadfæstet af domstolene.

Advokatnævnet har ved to kendelser af 28. november 2014 mere generelt udtalt sig om spørgsmålet om bevisbyrden. Ved kendelserne blev indklagede advokat pålagt bevisbyrden henholdsvis for, at klager var ydet mundtlig ankevejledning, og at klager var indforstået med, at en retssag blev hævet, selvom der mellem parterne var uenighed om det faktiske hændelsesforløb.

Kendelserne af 28. november 2014 er udtryk for en skærpelse af Advokatnævnets praksis om advokaters bevisbyrde i sager, hvor klienten ikke har mulighed for at bevise advokatens undladelse, og hvor undladelsen har en retsfortabende virkning for klienten.

Kendelse om bevisbyrde ved ankevejledning

I Advokatnævnets sag nr. 2014-101, som blev afgjort ved kendelse af 28. november 2014, havde klager blandt andet klaget over, at advokaten havde undladt at informere om muligheder og betingelser for at anke en dom. Der var mellem parterne enighed om, at de havde haft telefonisk kontakt i forbindelse med domsafsigelsen. Det var imidlertid omtvistet, hvorvidt advokaten under den telefoniske kontakt mundtligt havde vejledt sin klient om ankefristen.

Advokatnævnet udtalte i sagen blandt andet: “For en advokat er det en helt central opgave at yde ankevejledning og give rettidig meddelelse om ankefrist med henblik på at sikre, at advokatens klient har

mulighed for at varetage sine interesser. Det har således en retsfortabende virkning for klienten, hvis advokaten ikke rettidigt orienterer om tidspunktet for ankefristens udløb.

Det er på denne baggrund Advokatnævnets opfattelse, at advokaten som den professionelle part har pligt til at sikre sig, at der er givet fornøden ankevejledning, og at bevisbyrden for, at det er tilfældet, påhviler ham.

Nævnet lægger herved vægt på, at klienten ikke har nogen mulighed for at bevise advokatens undladelse, og det er derfor op til advokaten selv at sikre sig beviset for, at der er ydet fornøden ankevejledning – f.eks. i form af skriftlighed.”

Advokatnævnet fandt herefter ud fra en konkret vurdering, at advokaten ikke havde løftet sin bevisbyrde for, at han telefonisk havde vejledt sin klient om ankefristen, og at han derfor havde tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.

Kendelse om bevisbyrde ved hævelse af sag

I Advokatnævnets sag nr. 2013-2576, som ligeledes blev afgjort ved kendelse af 28. november 2014, var klager og indklagede advokat blandt andet uenige om, hvorvidt advokaten telefonisk havde drøftet spørgsmålet om hævelse af sagen med sin klient, og om klienten var indforstået med, at sagen blev hævet.

Advokatnævnet fastslog i sagen, at det for en advokat er en helt central opgave at rådføre sig med sin klient, hvis advokaten vurderer, at klientens sag bør hæves med henblik på at sikre, at klienten har mulighed for at varetage sine interesser. Advokatnævnet fastslog endvidere, at det kan have en retsfortabende virkning for klienten, hvis

advokaten hæver sagen uden klientens godkendelse. Advokatnævnet fandt på denne baggrund med tilsvarende præmisser som i sag nr. 2014-101, jf. ovenfor, at advokaten havde bevisbyrden for, at klienten havde godkendt, at sagen blev hævet, og at advokaten ud fra en konkret vurdering ikke havde løftet sin bevisbyrde for, at han havde drøftet spørgsmålet om hævelse af sagen med sin klient, herunder at klienten var indforstået med, at sagen blev hævet.

Advokaten havde derfor tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.

Advokatnævnets praksis for fremtiden

Det må forventes, at Advokatnævnet for fremtiden ligeledes vil pålægge advokaten bevisbyrden i andre lignende sager, hvor advokatens undladelse af at underrette eller rådføre sig med sin klient har en retsfortabende virkning for denne, og hvor klienten ikke har mulighed for at bevise advokatens undladelse.

Som eksempel kan nævnes vejledning om at afbryde en forældelsesfrist, indgåelse af forlig på vegne af klienten eller afgivelse af bindende proceserklæringer med retsfortabende virkning for klienten.

Det kan imidlertid ikke udelukkes, at der også for fremtiden vil kunne opstå situationer, hvor Advokatnævnet konkret vælger at afvise en sag på dens beskaffenhed, fordi indklagede advokat over for Nævnet formår at sandsynliggøre, at han eller hun vil kunne løfte sin bevisbyrde, men hvor det ikke kan ske i en form, som kan finde sted for Advokatnævnet.

Vigtige meddelelser bør gives skriftligt

Bevisbyrden kan ofte løftes på forskellige måder, og

der gælder ikke noget generelt krav om, at advokaters kommunikation med deres klienter skal ske på skriftligt grundlag med henblik på bevissikring. Det afhænger således af den konkret aftalte kommunikationsform i den enkelte sag, hvordan meddelelser fra advokaten til klienten bør gives.

Det kan imidlertid af Advokatnævnets to kendelser af 28. november 2014 udledes, at de indklagede advokater (muligvis) kunne have løftet deres bevisbyrde, hvis de havde sikret sig skriftlige beviser.

Med henblik på at undgå at komme i lignende situationer fremover er det derfor anbefalingen, at advokater sørger for at sikre sig, at vigtige meddelelser til klienten (også) bliver givet på skriftligt grundlag – særligt hvis der er tale om meddelelser eller rådgivning om spørgsmål, som kan have en retsfortabende virkning for klienten.

ADVOKATEN 3/2015

Pilotprojekt med mægling og mediation i klagesager

Advokatsamfundet har iværksat et pilotprojekt med mægling og mediation i udvalgte klagesager, som er indgivet til Advokatnævnet. Pilotprojektet gennemføres som et samarbejde mellem advokatkredsene og Advokatsamfundet. Det er frivilligt for klagesagens parter, om de vil deltage eller ej.

Af Charlotte Bruun Windahl, Advokatnævnets Sekretariat

En hurtigere og smidigere behandling af klagesagerne. Det er formålet med Advokatsamfundets pilotprojekt,

hvor parterne i visse klager bliver tilbudt mægling eller mediation.

I første omgang gælder tilbuddet visse kollegiale sager, det vil sige sager, hvor en advokat klager over en kollega, og i visse salærsager. Erfaringen viser nemlig, at parterne bruger færre – både økonomiske og følelsesmæssige – ressourcer i sager, hvor man er i dialog med hinanden.

For at begrænse parternes ressourceforbrug i en sag vil der allerede ved modtagelsen af en klagesag i Advokatnævnets Sekretariat blive foretaget en screening, hvor det bliver vurderet, om sagen er egnet til at indgå i projektet. Herefter vil en medarbejder tage kontakt til parterne og orientere om muligheden for mægling eller mediation. Hvis parterne ønsker at deltage, vil der snarest muligt blive afholdt et mæglings- eller mediationsmøde med deltagelse af parterne med henblik på en mindelig løsning af sagen.

Behandling af sagen

Det er hensigten, at en del af sagerne vil blive behandlet i advokatkredsene af medlemmer fra den lokale kredsbestyrelse – og en del vil blive varetaget af medarbejdere i Sekretariatet. Salærklagerne vil blive fordelt mellem advokatkredsene og Sekretariatet, mens de kollegiale klager som hovedregel vil blive behandlet lokalt i advokatkredsene.

For de sager, som bliver behandlet lokalt, vil et kredsbestyrelsesmedlem tage initiativ til et møde med parterne. Mødet vil blive gennemført som en mediation eller som en forligsmægling, og mødet vil eventuelt kunne afholdes som et telefonmøde.

For de sager, som bliver behandlet i Sekretariatet, vil en

medarbejder i Sekretariatet tage initiativ til et telefonmøde. Telefonmødet vil som udgangspunkt blive gennemført som en forligsmægling.

Mægling og mediation er en frivillig samtale mellem parterne, som styres af en uvildig mægler eller mediator. Mægler eller mediator sørger for, at parterne taler om det, de er uenige om, og som har betydning for en eller flere af parterne. Mæglingen og mediationen slutter, når parterne er enige, eller når det må konstateres, at parterne ikke kan nå til enighed.

Parterne sparer tid og ressourcer

For de sager, som kan afsluttes i umiddelbar forlængelse af et mæglings- eller mediationsmøde, vil der ikke være eller blive iværksat skriftveksling. Den indklagede advokat vil således *ikke* skulle udarbejde indlæg i sagen og kan derved spare tid og ressourcer i øvrigt i forbindelse med behandlingen af en klagesag. Det eneste skriftlige materiale i sagen vil som hovedregel være den indgivne klage med bilag.

For de klagesager, der indgives til Advokatnævnet for tiden, er der en forventet gennemsnitlig sagsbehandlingstid på seks måneder. Det er forhåbningen, at de sager, som kan sluttes efter mægling eller mediation, kan være afsluttet inden for en måned efter, at klagen er modtaget.

Hvis en part ikke ønsker at deltage i ordningen eller på et tidspunkt undervejs ønsker at udtræde af ordningen, eller hvis mægling og mediation af anden årsag ikke kan gennemføres med et udfald, der fører til, at sagen kan afsluttes, vil klagen blive overgivet til sædvanlig sagsbehandling. Det vil almindeligvis medføre, at begge parter skal fremkomme med indlæg, hvorefter sagen vil blive

forelagt Advokatnævnet med henblik på afgørelse. Pilotprojektet med mægling og mediation forventes at løbe i et år, hvorefter erfaringerne vil blive evalueret og indgå i de videre overvejelser om, hvorvidt ordningen bør gøres til et permanent tilbud.

FORSKELLEN MELLE MÆGLING OG MEDIATION

Mægling

Det særlige ved mægling er, at mægleren kan kommentere det, parterne siger og kan pege på forhold, som efter mæglerens mening har betydning for løsning af konflikten. Mægler kan også foreslå løsninger, hvis ikke parterne selv finder løsninger, som de kan blive enige om.

Mediation

Det særlige ved mediation er, at mediator er neutral i forhold til parterne og ikke giver udtryk for sin mening om det, som parterne siger. Det er mediators opgave gennem spørgsmål at hjælpe parterne til selv at finde løsninger, og mediator kommer ikke med forslag til løsninger.

Den indklagede advokat vil således ikke skulle udarbejde indlæg i sagen og kan derved spare tid og ressourcer i øvrigt i forbindelse med behandlingen af en klagesag. Det eneste skriftlige materiale i sagen vil som hovedregel være den indgivne klage med bilag.

ADVOKATEN 6/2015

Når prisoverslag giver anledning til en tvist

Advokatnævnet har over de seneste måneder haft lejlighed til at tage stilling til en række sager, hvor advokaten over for sin klient har givet et prisoverslag, og hvor dette overslag efterfølgende bliver genstand for tvist i forbindelse med afregning af sagen.

Af Hanne Christensen, chefkonsulent, Advokatnævnets Sekretariat

Ved fastsættelse af et advokatsalær er der som bekendt en række parametre, der kan iagttages, herunder sagens omfang og den tid, der er brugt, sagens værdi og betydning for klienten, sagens udfald og det ansvar for advokaten, der har været forbundet med sagen.

I praksis spiller parametret vedrørende advokatens tidsforbrug utvivlsomt en væsentlig rolle ved salærfastsættelsen, og mange advokater vælger ved sagens begyndelse at give et prisoverslag, der ofte er baseret på en vurdering af det forventede tidsforbrug.

Som bekendt indeholder de advokatetiske regler om opdrags- og prisoplysninger særskilte regler om afgivelse af et prisoverslag. Om overslag i erhvervsforhold fremgår af de advokatetiske regler pkt. 14.3., at klienten så tidligt som muligt skal orienteres, hvis der er givet et overslag, og det samlede salær forventes at overstige det beløb, der er angivet i overslaget. Tilsvarende fremgår af de advokatetiske regler pkt. 15.3. om prisoverslag i forbrugerforhold, idet det i disse tilfælde yderligere er en betingelse, at orienteringen sker skriftligt på en klar og entydig

måde. Det er desuden i forbrugerforhold præciseret, at advokaten skal foretage orienteringen af egen drift.

Reglerne om prisoverslag er udtryk for, at det på den ene side kan være særdeles nyttigt for klienten – uanset om vedkommende er forbruger eller erhvervsdrivende – at få et overslag over den samlede udgift til advokatsalær. Omvendt er oplysningen dog kun brugbar, hvis den også i de tilfælde, hvor sagen udvikler sig sådan, at overslaget ikke kan holdes, følges op med oplysninger om, at der nu vil påløbe yderligere omkostninger. Klienten kan så medtage disse oplysninger i sine overvejelser om sagen, herunder måske overvejelser om, hvorvidt advokaten skal fortsætte sagen.

Hvornår er der givet et overslag?

Et overslag kan indeholde et anslået samlet salær for bistand med en sag eller en timetakst og et anslået antal timer, som det vurderes vil medgå til sagen.

Som advokat skal man gøre sig klart, om man i forbindelse med afgivelse af prisoplysning – eller i øvrigt i forbindelse med kontakten til klienten – giver et overslag eller noget, der af klienten kan forstås som et overslag. Hvis der gives et overslag, der ikke holder, og der ikke følges op på overslaget, kan det koste dyrt, når sagen skal afregnes med klienten.

Det er derfor afgørende, at advokaten overvejer sit ordvalg, når der vejledes om de økonomiske konsekvenser af en sag, idet der efter praksis skal ganske meget til, før et konkret beløb – eller en timetakst og et anslået tidsforbrug – der er blevet nævnt i forbindelse med vejledningen, ikke anses som et overslag. I praksis ses det jævnligt, at advokaten selv er af den opfattelse, at der ikke er givet et prisoverslag, hvilket er grunden til,

at advokaten ikke efterfølgende giver oplysning om, at salæret må forventes at blive større end først antaget.

Tilsvarende ses det jævnligt, at klienten er af den opfattelse, at der er indgået en egentlig salæraftale, hvilket advokaten bestrider. Ofte vil det ikke kunne lægges til grund, at der er indgået en salæraftale, hvorimod advokatens oplysninger om forventet salær kan anses som et salæroverslag, som der skal følges op på i forhold til klienten, hvis overslaget ikke holder.

Flere af sagerne, der har været behandlet af Advokatnævnet, illustrerer problemstillingen om, hvorvidt der var givet et overslag.

I sag nr. 2013-1848 var der mellem parterne enighed om, at der ved sagens begyndelse blev holdt et møde, hvor indklagede mundtligt skønnede, at prisen for opgaven ville blive omkring 50-60.000 kroner eksklusive moms. Indklagede oplyste i forbindelse med klagesagen, at han desuden havde gjort opmærksom på, at der ville blive tale om almindeligt regningsarbejde til en timetakst på 2.500 kroner eksklusive moms pr. effektiv advokattime og 750 kroner eksklusive moms pr. effektiv sekretærttime. Advokatnævnet, der traf afgørelse i sagen 9. januar 2015, anså det ikke for godtgjort, at der var indgået en salæraftale, men Nævnet fandt, at indklagede havde givet et salæroverslag på 50-60.000 kroner eksklusive moms, hvorfor salæret blev nedsat til 60.000 kroner eksklusive moms.

I sag nr. 2013-3301, hvor der var klaget over et samlet salær på 91.812 kroner inklusive moms for behandling af en bodelingssag, var der ligeledes tvist om, hvorvidt der var indgået en salæraftale. Klager havde gjort gældende, at salæret skulle nedsættes til et beløb mellem 30.000

kroner og 50.000 kroner, idet klager henviste til, at indklagede i sin ordrebekræftelse blandt andet havde oplyst, at en bodelingssag typisk kostede 30.000-50.000 kroner. Advokatnævnet afsagde kendelse 27. juni 2014 og anførte i den forbindelse blandt andet, at oplysningen i forbindelse med ordrebekræftelsen om den typiske pris for en bodelingssag ikke udgjorde et begrundet overslag med de deraf følgende konsekvenser og pligter for indklagede. Indklagede havde derfor ikke været forpligtet til at give oplysning om, at salæret ville overstige det nævnte beløb. Advokatnævnet godkendte herefter salæret, der fandtes at være rimeligt.

I sag nr. 2014-515 havde indklagede i en e-mail i forbindelse med sagens begyndelse oplyst en timetakst, ligesom indklagede desuden havde oplyst, at en kollega ville vende tilbage med 'et forsigtigt overslag'. Ifølge indklagede var der telefonisk blevet givet et prisoverslag på 15-20.000 kroner. Klagerne bestred at have modtaget e-mailen, ligesom klagerne bestred at være blevet kontaktet telefonisk vedrørende overslaget. Klagerne oplyste derimod, at indklagede på et møde havde anslået, at salæret ville udgøre 11-13.000 kroner, og at de var blevet lovet en orientering, hvis salæret blev højere. Indklagede havde bestridt, at der skulle være indgået en sådan aftale. Efterfølgende blev der opkrævet et salær på 32.500 kroner inklusive moms. Advokatnævnet traf afgørelse den 30. januar 2015, og Nævnet fandt det ikke godtgjort, at der skulle være indgået en salæraftale om et salær på 11-13.000 kroner. Nævnet fandt desuden, at salæret på 32.500 kroner inklusive moms ikke kunne anses for rimeligt, idet indklagede selv havde oplyst, at der var givet et overslag på 15-20.000 kroner, og idet det var uomtvistet, at klagerne ikke efterfølgende var blevet orienteret om, at dette overslag ikke holdt. Salæret blev herefter nedsat til 20.000 kroner inklusive moms.

Det bemærkes, at Advokatnævnet tidligere i sag nr. 2013-2650 ved kendelse af 15. april 2014 har anset oplysning om advokatsalær i en åbningsstatus i et dødsbo, som et prisoverslag. Advokaten var således afskåret fra efterfølgende at opkræve et salær, der var højere end anslået i åbningsstatusen, medmindre arvingerne på forhånd var blevet varslet om det højere salær. I den konkrete sag blev salæret nedsat fra 62.500 kroner inklusive moms til 50.000 kroner inklusive moms.

Når overslaget ikke holder

Efter Nævnets praksis er det ikke i sig selv en tilsidesættelse af god advokatskik, hvis en advokat ikke følger op på et tidligere overslag og opkræver et salær, der overstiger det salær, der er anslået i overslaget.

Der henvises i den forbindelse til Advokatnævnets kendelse af 3. juni 2014 i sag nr. 2013-77. Indklagede havde i denne sag i et brev til klienten, der var erhvervsdrivende, anført følgende: *"Med baggrund i lignende sager estimerer jeg prisen for ovennævnte sagsforløb til ca. kroner 15.000 + moms. Ovenstående pris er baseret på det beskrevne sagsforløb, såfremt sagens omfang udvides, afregnes dette arbejde efter medgået tid [...]".* Advokaten opkrævede herefter først salær på 12.000 kroner eksklusive moms og senere yderligere salær, således at salæret udgjorde i alt 29.000 kroner eksklusive moms. Klienten indgav en adfærdsklage over blandt andet det forhold, at indklagede ikke havde orienteret om, at prisoverslaget ikke kunne holde, og Advokatnævnet fandt, at det forhold, at klienten ikke udtrykkeligt blev orienteret om, at det oprindelige overslag ikke kunne holde, ikke i sig selv udgjorde en tilsidesættelse af god advokatskik.

Manglende overholdelse af reglen om, at der tidligst muligt skal følges op på overslag, får derimod normalt

salærmæssige konsekvenser for advokaten, idet det klare udgangspunkt er, at salæret nedsættes til den pris, der er oplyst i forbindelse med overslaget. I ovennævnte sag nr. 2013-77, hvor klager ligeledes havde indgivet en salærklage, traf Nævnet således afgørelse om at nedsætte salæret til 15.000 kroner eksklusive moms svarende til overslaget.

Opfølgningen – det vil sige orienteringen om, at bistanden vil blive dyrere end forventet – skal ske så tidligt som muligt, hvilket normalt vil sige, at orienteringen skal gives, før den yderligere bistand ydes.

I sag nr. 2013-2629 havde indklagede ved sagens begyndelse oplyst en timetakst på 2.250 kroner eksklusive moms, idet han samtidig havde anført, at 'bedste bud' på salærets størrelse ville være ca. 45.000 kroner eksklusive moms. Senere oplyste indklagede i forbindelse med fremsendelse af en faktura på 45.000 kroner eksklusive moms, at det tidligere meddelte overslag ikke kunne holdes, idet sagen havde vist sig at være mere omfattende end først antaget. Advokatnævnet anførte i kendelse af 30. januar 2015, at klager ved den nævnte faktura var blevet gjort bekendt med, at salæret ikke ville kunne holdes inden for overslaget, og at klager derfor måtte lægge til grund, at bistanden ville blive afregnet på baggrund af tidsforbruget til timetaksten på 2.250 kroner eksklusive moms. Advokatnævnet fandt imidlertid af andre grunde, at det samlede opkrævede salær ikke kunne anses for rimeligt, hvorfor salæret blev nedsat.

Omvendt er Nævnets kendelse af 7. januar 2015 i sag nr. 2014-523 et eksempel på, at der ikke tilstrækkeligt tidligt blev fulgt op på et tidligere overslag. I denne sag var der enighed om, at indklagede ved sagens begyndelse havde givet et mundtligt overslag på 2.600 kroner inklusive

moms for bistand i forbindelse med udfærdigelse og tinglysning af deklaration på to byggegrunde. Efterfølgende var der opkrævet et salær på 3.500 kroner inklusive moms. Advokatnævnet anførte, at orientering om, at et overslag ikke kan holde, skal gives så tidligt som muligt, det vil sige som udgangspunkt før den yderligere bistand ydes, og indklagede kunne derfor ikke vente med at orientere klager om det yderligere salær til efter den yderligere sagsbehandling, der havde medført det øgede tidsforbrug. Salæret blev derfor nedsat til 2.600 kroner eksklusive moms.

I sag nr. 2014-3177 havde indklagede påtaget sig at yde bistand med blandt andet en bodelingssag, og indklagede oplyste i den forbindelse, at sagen ville blive afregnet efter medgået tid til en timetakst på 1.800 kroner ekskl. moms, idet det blev anslået, at tidsforbruget ville blive tre til fem timer. Efterfølgende blev der opkrævet et salær på 31.500 kroner inklusive moms for bistand med bodelingen, og det blev oplyst, at der var brugt 14 timer på sagen. Der var mellem parterne uenighed om, hvorvidt indklagede havde oplyst, at det estimerede tidsforbrug var overskredet, men indklagede havde ikke fremlagt dokumentation for, at der var sket skriftlig orientering på en klar og entydig måde. Advokatnævnet afsagde kendelse i sagen 25. marts 2015, og Nævnet fandt, at det opkrævede salær ikke var rimeligt, hvorefter det blev nedsat til 11.250 kroner inklusive moms.

Baggrunden for, at overslaget ikke holder, vil normalt ikke være afgørende, og der vil således også kunne ske salærnedsættelse, hvor der utvivlsomt er ydet bistand, der isoleret set berettiger til et salær, der overstiger salæret anslået i overslaget. Af kendelsen af 30. januar 2015 i sag nr. 2014-515, der er nævnt ovenfor, fremgår således udtrykkeligt, at salæret nedsættes fra 32.500

kroner inklusive moms til 20.000 kroner inklusive moms, selvom der ikke er grundlag for at anfægte det oplyste tidsforbrug eller omfanget af bistanden.

Find eventuelt de enkelte sager i Advokatsamfundets Vidensdatabase.

Husk, at...

en forbruger skal have advokatens timetakst oplyst inklusive moms. Oplyses timetaksten eksklusive moms er der tale om en overtrædelse af § 13 i markedsføringsloven og derfor også om en tilside-sættelse af god advokatskik.

Manglende overholdelse af reglen om, at der tidligt muligt skal følges op på overslag, får derimod normalt salærmæssige konsekvenser for advokaten, idet det klare udgangspunkt er, at salæret nedsættes til den pris, der er oplyst i forbindelse med overslaget.

Nyeste praksis om interessekonflikter

Reglerne om interessekonflikter er centrale i relation til overholdelse af god advokatskik. Advokatnævnet har inden for de seneste måneder haft lejlighed til at træffe afgørelse i en række sager, hvor interessekonfliktreglerne på forskellige retsområder har været i spil.

Af Cecilie Holt Nielsen og Hanne Christensen, Advokatnævnets Sekretariat

En advokat må som bekendt ikke repræsentere flere klienter i samme sag, hvis klienterne har modstridende interesser. Dette gælder, uanset om der er tale om et ukompliceret forløb, og uanset om parterne måtte have givet – direkte eller indirekte – samtykke til, at advokaten repræsenterer begge parter.

I en sag (sagsnr. 2014-3740) havde A, der var repræsenteret af indklagede advokat, købt en fast ejendom af B. I købsaftalen var indklagede advokat desuden anført som B's rådgiver, og det fremgik, at handelen var betinget af, at såvel købers som sælgers advokat godkendte handelen i sin helhed. Efter overtagelsen opstod der spørgsmål om mangler, som indklagede advokat på vegne af køber gjorde gældende over for sælger. Køber klagede til Advokatnævnet og gjorde gældende, at indklagede ikke var uvildig i forhold til hendes sag, og Advokatnævnet traf ved kendelse af 18. marts 2015 afgørelse om, at indklagede havde tilsidesat god advokatskik ved at påtage sig at repræsentere både sælger og køber i forbindelse med handelen og ved senere at behandle spørgsmålet om manglerne.

En særlig situation opstår, når parter, der ønsker at indgå i et indbyrdes kontraktforhold, selv er blevet enige om indholdet af en kontrakt, og hvor advokaten således alene skal nedskrive kontraktens indhold (den såkaldte koncipistregel). I sådanne situationer er advokaten ikke afskåret fra at yde begge parter bistand med konciperingen, men advokaten skal afholde sig fra at rådgive om aftalens indhold, ligesom advokaten heller ikke efterfølgende må rådgive den ene af parterne, hvis der opstår tvist.

Advokatnævnet traf ved kendelse af 7. maj 2015 afgørelse i en sag (sagsnr. 2015-186), hvor hustruen i 2012 havde rettet henvendelse til advokaten om bistand til oprettelse af en ægtepagt og i den forbindelse havde oplyst, at ægtefællerne var enige om indholdet af ægtepagten og om, at de skulle dele udgiften til ægtepagten imellem sig. I forbindelse med tinglysning af ægtepagten havde begge ægtefæller underskrevet ved brug af NEM ID, og fakturaen, der var udstedt til dem begge, var blevet betalt. I 2014, hvor parterne var blevet skilt, repræsenterede advokaten hustruen i forbindelse med ægtefælleskiftet. Advokatnævnet lagde til grund, at advokaten i 2012 havde repræsenteret begge ægtefællerne, og Nævnet fandt, at advokaten herefter havde tilsidesat god advokatskik ved i 2014 at påtage sig at yde hustruen bistand i forbindelse med skiftet.

I en anden sag (sagsnr. 2015-652) havde en advokat i 2008 som koncipist medvirket ved indgåelse af en anpartshaveroverenskomst, der blandt andet indeholdt en såkaldt pistolklausul, der gjorde det muligt for ejerne at købe hinanden ud af selskabet. Anpartshaveroverenskomsten, herunder pistolklausulen, var i det store og hele en videreførelse af tidligere anpartshaveroverenskomster, som advokaten ikke havde været involveret

i. I 2014 opstod der tvist mellem kapitalejerne, idet tre af medejerne ønskede at købe en fjerde medejer ud af virksomheden, og advokaten henviste i forbindelse med et konkret købstilbud fra de tre medejere til den nævnte pistolklausul. Advokatnævnet afsagde kendelse i sagen den 26. juni 2015 og fandt i den forbindelse, at advokaten – selvom pistolklausulen var en næsten identisk videreførelse af en tidligere bestemmelse – havde bistået parterne med konciperingen af bestemmelsen, hvorfor han havde tilsidesat god advokatskik ved efterfølgende at bistå den ene part i den efterfølgende tvist mod den anden part.

Firmaskifte

Advokatnævnet har tidligere taget stilling til spørgsmålet om interessekonflikt i forbindelse med firmaskifte, og problemstillingen er senest omtalt i chefkonsulent Martin Korp Jensens artikel trykt i *Advokaten 2/2013*. Advokatnævnet har siden haft lejlighed til at vurdere, fra hvilket tidspunkt interessekonflikten bliver aktualiseret i tilfælde, hvor en advokat indgår aftale om ansættelse hos det advokatfirma, der repræsenterer modparten i en verserende tvist. Nævnet har således slået fast, at det afgørende tidspunkt for vurderingen af, om der foreligger en interessekonflikt ikke er tiltrædelsestidspunktet, men derimod tidspunktet for indgåelse af ansættelsesaftalen, idet der allerede fra dette tidspunkt kan rejses tvivl om advokatens loyalitet og uafhængighed i kraft af det tilhørsforhold, der automatisk er blevet etableret til den kommende arbejdsgiver. Denne praksis kommer til udtryk i to sager, som Advokatnævnet har behandlet inden for nyere tid.

I den første sag (sagsnr. 2014-3506 og 2014-3507), som blev afgjort ved Advokatnævnets kendelse af 27. februar 2015, var der tale om, at advokat A, som var ansat i

advokatfirmaet X, repræsenterede to købere (klagerne) i en retssag mod et ejerskifteforsikringsselskab, som i sagen var repræsenteret af advokat B ved advokatfirma Y. Ultimo august 2014 indgik advokat A en ansættelsesaftale med advokatfirma Y med tiltrædelse 1. oktober 2014, og han opsagde samtidig sin stilling hos advokatfirmaet X. I september 2014 blev der i sagen afholdt skønsforretning, hvor advokat A varetog klagerens interesser, mens advokat B varetog ejerskifteforsikringsselskabets interesser. Ultimo september 2014 meddelte advokat A klagerne, at deres sag fremover ville blive varetaget af en anden advokat, men oplyste i øvrigt ikke, hvor han fremover skulle arbejde. Advokat B har oplyst, at han samtidig aftalte med ejerskifteforsikringsselskabet, at han udtrådte af sagen, men han meddelte ikke retten og modparten dette. Advokatnævnet fandt, at advokat A havde befundet sig i en interessekonflikt ved ikke at have afstået fra selv at have varetaget sagen for klagerne fra det tidspunkt, hvor der blev indgået aftale om ansættelse hos advokatfirma Y, idet Nævnet herved lagde vægt på, at det ikke kan udelukkes, at klagerne kunne frygte, at advokat A i opsigelsesmåneden ikke fuldt ud kunne varetage deres interesser, ligesom der kunne være risiko for, at fortrolige oplysninger kunne blive videregivet. Advokatnævnet fandt endvidere, at advokat B ligeledes havde befundet sig i en interessekonflikt, idet han ikke på en klar og utvetydig måde havde meddelt sin udtræden af sagen over for retten og sagens parter på tidspunktet for ansættelsesaftalens indgåelse. Advokatnævnet pålagde begge advokater en bøde for tilsidesættelse af god advokatskik. Advokatnævnets kendelse er af advokat A indbragt for domstolene.

Advokatnævnet afsagde endvidere kendelse 26. juni 2015 i en lignende sag (sagsnr. 2015-538), hvor advokat A repræsenterede klagerne i en mangelssag mod et

malerfirma, som i sagen var repræsenteret af advokat B fra advokatfirma X. Der blev i sagen gennemført skønsforretning 2. juli 2014, hvor advokat A optrådte som repræsentant for klagerne. Den 1. august 2014 tiltrådte advokat A en stilling som advokat hos advokatfirma X, hvilket samme dag blev annonceret i dagspressen, i hvilken forbindelse også klagerne blev gjort bekendt med jobskiftet. Advokatnævnet lagde ved afgørelsen til grund, at ansættelsesaftalen blev indgået forud for 1. juli 2014, det vil sige forud for skønsforretningens gennemførelse. Advokatnævnet fandt, at advokat A havde handlet i strid med god advokatskik ved at have befundet sig i en interessekonflikt i forbindelse med sagen. Advokat A burde således have afstået fra selv at varetage sagen for klagerne fra tidspunktet for indgåelse af ansættelsesaftalen med advokatfirma X. Den omstændighed, at skønsforretningen forløb uden tvister, kunne efter Nævnets opfattelse ikke føre til en ændret vurdering.

Fast klientforhold

Interessekonfliktreglerne er som udgangspunkt ikke til hinder for, at en advokat fører en sag mod egen eller tidligere klient, så længe der ikke er risiko for, at fortrolig information modtaget i en sag kan benyttes i en anden (fortrolighedshensynet). Hvis der består et fast klientforhold mellem advokaten og klienten, skal advokaten sørge for at indhente et informeret samtykke fra alle de involverede parter, hvis advokaten skal kunne fortsætte sin repræsentation af den faste klients modpart.

Advokatnævnet fandt ved kendelse af 30. marts 2015 (sagsnr. 2014-3497), at en advokat, der havde et fast klientforhold til klient A havde befundet sig i en interessekonflikt ved at repræsentere klient B i en sag mod klient A, selvom der ikke var risiko for, at fortrolige oplysninger kunne vandre fra den ene sag til den anden. Advokat-

nævnet lagde herved vægt på, at advokaten ikke havde godtgjort at have indhentet informeret samtykke til repræsentationen af klient B fra såvel klient A som klient B, forinden han påtog sig sagen for klient B. Advokaten havde således tilsidesat god advokatskik og blev pålagt en bøde.

Appearancehensyn

Et vigtigt hensyn bag reglerne om interessekonflikt er hensynet til, at de involverede parter opfatter advokaternes rolle i sagen som loyal over for klienten, herunder en tidligere klient.

I en sag (sagsnr. 2015-474) repræsenterede indklagede advokat en bodegaejer, der i byretten og landsretten fik medhold i en sag anlagt af en andelsboligforening, der ønskede at ekskludere bodegaejeren på grund af støj- og lugtgener fra bodegaen. Indklagede havde ikke repræsenteret bodegaejeren under selve eksklusionssagen, idet han først kom ind i sagen i 2014 i forbindelse med et erstatningskrav mod andelsboligforeningen. Spørgsmålet om gener fra bodegaen havde verseret i andelsboligforeningen i en årrække forud for eksklusionssagen, der blev påbegyndt i 2013. Frem til 2013 havde indklagede advokat, mens han var ansat i et advokatfirma, været udlånt til det ejendomsadministrationsfirma, der frem til primo 2012 havde administreret andelsboligforeningen, og indklagede havde i den forbindelse fungeret som dirigent på en eller flere generalforsamlinger. Advokatnævnet traf den 6. juli 2015 afgørelse om, at indklagede advokat havde tilsidesat god advokatskik ved at påtage sig at repræsentere bodegaejeren. Nævnet antog i den forbindelse, at indklagede gennem sit arbejde i administrationsfirmaet havde været bekendt med problemerne vedrørende støj- og lugtgener fra bodegaen, og at han derfor burde have afholdt sig fra at tage sagen. Nævnet

bemærkede, at det ikke var dokumenteret, at indklagede aktuelt havde fået oplysninger gennem sit arbejde som administrator, som kunne anvendes i erstatningssagen, men at andelsboligforeningen med rimelig grund kunne frygte, at dette var tilfældet, og at den blotte risiko herfor medførte, at der var tale om en interessekonflikt.

Find eventuelt de enkelte sager i Advokatsamfundets Vidensdatabase.

ADVOKATEN 10/2015

God advokatskik i inkassosager

Advokatnævnets sekretariat har tidligere i *Advokaten* 4/2013 omtalt regler og praksis vedrørende god advokatskik i inkassosager. Denne artikel indeholder en genopfriskning af de grundlæggende regler samt en omtale af nyere relevant praksis. Herudover indeholder artiklen en særlig omtale af regler og praksis omkring aflæggelse af uanmodede personlige henvendelser hos skyldner.

Af Hanne Christensen, Advokatnævnet sekretariatet

Forud for, at en sag er gået til inkasso, er der ofte gået et længere forløb, hvor kreditor selv direkte over for skyldner har gjort sit krav gældende. I nogle tilfælde har skyldner ikke reageret på kreditors henvendelser, men ofte skyldes den manglende indfrielse af kravet, at skyldner er uenig i, at gælden består – eller eventuelt i gældens størrelse – hvorfor skyldner har gjort indsigelser vedrørende kravet.

Advokatnævnet ser jævnligt klager over, at en advokat i en sådan situation har taget et pengekrav til inkasso,

men det er ikke i sig selv i strid med god advokatskik at tage en bestridt fordring til inkasso, jf. U 2004.99 H. Det er imidlertid en generel betingelse, at en advokat, der tager en fordring til inkasso, skal vurdere kravets berettigelse, herunder om der er gjort indsigelser.

Hvis der er gjort indsigelser, vil det ofte fremgå af det sagsmateriale, som kreditor har overdraget til advokaten. Hvis det ikke er klart, om der er gjort indsigelser, skal advokaten aktivt rette henvendelse til sin klient (kreditor) med henblik på at få afklaret, om der er gjort indsigelser. Der stilles derimod ikke krav om, at advokaten, før sagen tages til inkasso, spørger skyldner, om denne har indsigelser mod kravet.

Hvis der er gjort indsigelser, skal advokaten konkret forholde sig til indsigelserne over for klager, hvilket oftest vil betyde, at advokaten redegør for, hvorfor kreditor på trods af indsigelserne fastholder sit krav.

Advokatnævnet traf 28. maj 2014 afgørelse i en sag (sag nr. 2014-862), hvor en håndværkervirksomhed havde en tvist med en underentreprenør om betaling for arbejde. Håndværkervirksomheden havde med henvisning til, at arbejdet ikke var korrekt udført, gjort indsigelser mod kravet, og sagen blev herefter overdraget til indklagede, der fremsendte et inkassobrev, hvori der til hovedstolen var tillagt inkassoomkostninger. Advokatnævnet fandt, at indklagede, allerede fordi brevet ikke omtalte, at der var gjort indsigelser, havde tilsidesat god advokatskik. Afgørelsen blev indbragt for byretten, der 21. april 2015 af de grunde, som Advokatnævnet havde anført, tiltrådte, at der var sket tilsidesættelse af god advokatskik.

I tilfælde, hvor en advokat er fast inkassoforbindelse for en klient, er advokaten normalt beføjet til at gå ud fra, at

fordringer, der overlades ham til inkasso, er ubestridte, medmindre klienten udtrykkeligt har oplyst, at debitor har indsigelser mod kravet. Hvis advokaten således har indrettet samarbejdet med klienten på fornuftig vis, kræves det altså i disse situationer ikke, at advokaten i hvert enkelt tilfælde foretager en konkret undersøgelse hos klienten af, om der er fremsat indsigelser mod fordringen.

Et eksempel på denne særlige praksis er sag nr. 2014-972, hvor et forsikringselskab havde udbetalt et forsikringsbeløb til en advokat, der tidligere havde repræsenteret en af forsikringselskabets kunder. Forsikringselskabet opkrævede herefter det udbetalte beløb hos advokaten, der imidlertid gentagne gange gjorde indsigelser, hvorefter sagen blev overdraget til indklagede advokat, der ikke fik oplysninger om indsigelserne. Indklagede fremsendte herefter et inkassobrev, hvori han ikke forholdt sig til indsigelserne. I forbindelse med klagesagen oplyste indklagede, at han havde et fast samarbejde med forsikringselskabet, og at dette samarbejde var indrettet og tilrettelagt på en sådan måde, at der ikke med rimelighed kunne kræves en konkret undersøgelse af spørgsmålet om indsigelser. Advokatnævnet traf herefter ved kendelse af 26. september 2014 afgørelse om, at indklagede ikke havde tilsidesat god advokatskik ved at fremsende brevet uden at forholde sig til indsigelserne.

Den nævnte praksis vedrører kun spørgsmålet om, hvorvidt der er gjort indsigelser. En advokat, der er fast inkassoadvokat for en klient, kan derimod ikke i øvrigt med virkning for reglerne om god advokatskik aftale med klienten, at klienten skal påse, at givne krav i relation til inkassolovgivning er opfyldt med den virkning, at advokaten ikke skal påse forholdene nærmere.

UDENRETTLIGE INDDRIVELSESSOMKOSTNINGER

I forbindelse med, at en kreditor forfølger sit krav mod skyldner og i den forbindelse eventuelt overdrager kravet til advokaten med henblik på inkasso, vil der kunne pålægges skyldneren en række omkostninger.

Rykkergebyr

Hjemlen til at pålægge et rykkergebyr findes i rentelovens § 9b, stk. 1, hvoraf det fremgår, at kreditor for fremsendelse af rykkerskrivelser, der er fremsendt med rimelig grund, kan opkræve et gebyr.

Rykkergebyret pålægges skyldner til godtgørelse for det besvær, som kreditor – eller en repræsentant for kreditor – har haft med at sende skyldner en rykkerskrivelse.

Som det fremgår, er det et krav, at der skal have været rimelig grund til at sende rykkerskrivelsen. Dette krav er for eksempel ikke opfyldt, hvis skyldneren har bedt om en nærmere redegørelse for kravet, og advokaten i stedet har sendt rykkerskrivelsen.

Det er ikke ganske klart, om kravet er opfyldt, hvis der rykkes, efter at skyldner har gjort indsigelser. Ifølge forarbejderne til rentelovens bestemmelse er der ikke rimelig grund til at rykke for betaling, hvis skyldner har meddelt, at han ikke kan eller vil betale, men nævnet har i praksis med henvisning til U 2008.1083 V lagt til grund, at det forhold, at der er gjort indsigelser, ikke i sig selv udelukker, at der kan opkræves rykkergebyr i forbindelse med fremsendelse af rykkerskrivelser.

I sag nr. 2013-3404 tog Advokatnævnet stilling til en sag, der vedrørte tvist om en parkeringsafgift, som klager gjorde gældende, at han havde betalt, dog således at

der på bilaget i forbindelse med indbetalingen ikke skete identifikation af klager, ligesom der heller ikke var henvisning til det krav, som betalingen angik. Kravet blev derfor ikke udlignet hos parkeringsselskabet, der flere gange rykkede for betaling hos klager, der meddelte, at beløbet var betalt, hvorfor han ikke godkendte kravets eksistens, ligesom han ikke reagerede på en anmodning om at fremsende dokumentation for indbetalingen. Kravet blev herefter overdraget til indklagede, der fremsendte et brev til klager, hvori hovedstolen tillagt renter og rykkergebyr på i alt 300 kroner blev opkrævet. Klager henviste på ny til, at der var betalt, og han klagede herefter til Advokatnævnet over blandt andet opkrævningen af rykkergebyr. Advokatnævnet traf ved kendelse af 23. maj 2014 afgørelse om, at der havde været rimelig grund til at fremsende rykkergebyret, idet klager hverken over for parkeringsselskabet eller over for indklagede havde dokumenteret sin påstand om, at der var sket indbetaling, hvorfor parkeringsselskabet havde grund til at betvivle, at indbetalingen var sket.

Rykkergebyret kan i henhold til rentelovens § 9b, stk. 2, maksimalt udgøre 100 kroner inklusive moms for hver rykkerskrivelse, og der kan opkræves rykkergebyr for op til tre rykkerskrivelser for samme ydelse, hvis rykkerskrivelserne er udsendt med mindst ti dages mellemrum. Af forarbejderne til renteloven fremgår, at der kan lægges gebyr på den første rykkerskrivelse, også hvis denne fremsendes mindre end ti dage efter sidste rettidige betalingsdag.

Kompensationsbeløb

En særlig form for rykkergebyr er kompensationsbeløbet, som i henhold til rentelovens § 9a, stk. 3, kan opkræves i sager, hvor en kreditor udsender en rykkerskrivelse til en erhvervsklient. Der er tale om et

engangsbeløb på 310 kroner, som kan kræves udover andre gebyrer med videre i henhold til renteloven.

Kompensationsbeløbet blev indført ved lov af 11. december 2012 om ændring af renteloven, og reglen herom trådte i kraft 1. marts 2013. Ved den nævnte lovændring implementeredes Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/7/EU af 16. februar 2011 om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner.

Der kan ikke opkræves kompensationsbeløb hos forbrugere.

Inkassogebyr

Hjemlen til opkrævning af et inkassogebyr findes ligesom hjemlen til at opkræve rykkergebyr i rentelovens § 9b, stk. 1, hvoraf det fremgår, at kreditor kan opkræve et gebyr til dækning af omkostninger forbundet med at anmode en anden om at inddrive en fordring på fordringshaverens vegne, hvis anmodningen herom er sket med rimelig grund. Inkassogebyret kan opkræves uanset, om sagen overdrages til en advokat eller til en anden tredjeperson, for eksempel et inkassobureau eller lignende.

Det er også i relation til inkassogebyret et krav, at der har været en rimelig grund til at overdrage sagen til tredjemand med henblik på inddrivelse. Dette krav er ikke opfyldt, hvis der aldrig er sendt rykkerskrivelse til skyldner. Med hensyn til, om der kan opkræves inkassogebyr, når der er gjort indsigelser, henvises til bemærkningerne herom ovenfor vedrørende rykkergebyr.

Inkassogebyret kan i henhold til rentelovens § 9b, stk. 3, maksimalt udgøre 100 kroner.

Inkassoomkostninger

Hjemlen til opkrævning af inkassoomkostninger (inkassosalær) findes i rentelovens § 9a, stk. 1, hvoraf det fremgår, at kreditor kan kræve, at skyldneren betaler rimelige og relevante omkostninger ved udenretlig inddrivelse af fordringen, medmindre forsinkelsen med betalingen ikke beror på skyldnerens forhold.

Det fremgår af § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 601 af 12. juli 2002 om udenretlige inddrivelsesomkostninger i anledning af forsinket betaling med senere ændringer, at det er en betingelse for opkrævning af inkassoomkostninger, at der forinden er sendt en rykkerskrivelse til skyldneren med angivelse af, at manglende betaling inden en frist på mindst ti dage fra afsendelsen af rykkerskrivelsen vil kunne medføre, at der pålægges yderligere inddrivelsesomkostninger, ligesom det er en betingelse, at det har været relevant at anmode den pågældende inkassator om at inddrive fordringen.

Bekendtgørelsen om udenretlige inddrivelsesomkostninger indeholder i bilag 1 grænser for de beløb, der kan opkræves i inkassoomkostninger.

Advokatnævnet fandt i sag nr. 2014-862, der er omtalt i afsnittet om *Bestridte fordringer* til inkasso, at indklagede også havde tilsidesat god advokatskik i relation til opkrævning af inkassoomkostninger, idet han havde opkrævet 3.300 kroner i inkassoomkostninger. Nævnet lagde vægt på, at det ikke var dokumenteret, at der var fremsendt en rykkerskrivelse til skyldner, hvoraf det fremgik, at betaling efter udløb af tildagesfristen ville kunne medføre, at der blev pålagt yderligere inddrivelsesomkostninger. Som nævnt blev sagen indbragt for byretten, der var enig med nævnet i, at indklagede også på dette punkt havde tilsidesat god advokatskik.

Indberetning til RKI eller andre kreditoplysningsbureauer

En inkassosag vil i nogle tilfælde indebære en indberetning af skyldneren til RKI eller en trussel om en sådan indberetning. Begge dele kan være effektive inkassomidler, men der er også tale om skridt, der kan have alvorlig indflydelse på skyldnerens økonomiske situation, og som af skyldneren oftest vil blive opfattet som særdeles indgribende. I Advokatnævnets praksis sondres der derfor ikke mellem den situation, hvor der faktisk sker indberetning, og den situation, hvor der alene trues med indberetning.

Som nævnt indledningsvis i artiklen skal en advokat, der tager en fordring til inkasso, altid vurdere kravets berettigelse, herunder eventuelle indsigelser, og denne forpligtelse er naturligvis så meget desto mere relevant, når advokaten overvejer indberetning til RKI eller en trussel om indberetning.

Advokatnævnet traf i sag nr. 2013-4049 ved kendelse af 3. juni 2014 afgørelse om, at indklagede groft havde tilsidesat god advokatskik ved at indberette en person til RKI på grund af manglende betaling af sagsomkostninger til indklagedes klient, der havde været den pågældendes modpart i en retssag. Det beroede imidlertid på en fejl, at det var blevet noteret, at klageren skyldte sagsomkostninger, idet klageren faktisk havde fået medhold i sagen og var blevet tilkendt sagsomkostninger.

I den konkrete sag havde klager oplyst, at hun havde gjort indsigelser, hvilket indklagede advokat dog ikke kunne bekræfte, og spørgsmålet om undersøgelser af indsigelser var da heller ikke relevant for resultatet af sagen.

Det er imidlertid en grundlæggende betingelse i relati-

on til indberetning til RKI eller trussel herom, at kravet er ubestridt, hvorfor advokaten altid bør sikre sig, at der ikke er gjort indsigelser.

I sag nr. 2014-2819 repræsenterede indklagede en forfatter i en sag mod dennes forlag om betaling for et værk. Det fremgik, at forfatteren flere gange afviste de opgørelser over salg, som forlaget udarbejdede. På et tidspunkt udarbejdede forfatteren selv en opgørelse, der viste, at han havde krav på udbetaling af 66.289 kroner som sin andel af overskuddet, men opgørelsen blev angiveligt ikke forelagt forlaget. Kort tid efter var værket udsolgt fra forlaget, der sendte en slutopgørelse på 26.729 kroner til forfatteren. Forfatteren overdrog herefter sagen til indklagede, der opkrævede betaling af beløbet på 66.289 kroner tillagt renter og rykkergebyr og i den forbindelse anførte, at forlaget måtte forvente at blive registreret i RKI, hvis der ikke skete betaling inden en angiven frist. Advokatnævnet traf ved kendelse af 9. januar 2015 afgørelse om, at indklagede ved bemærkningen om RKI havde tilsidesat god advokatskik, idet der ikke var grundlag for at antage, at kravet på betaling af 66.289 kroner var ubestridt.

Det bemærkes, at den tidligere omtalte praksis, hvor efter en advokat, der er fast inkassoforbindelse for en klient, anses for at være beføjet til at gå ud fra, at fordringer, der overlades ham til inkasso, er ubestridte, medmindre klienten udtrykkeligt har oplyst andet, ikke finder anvendelse i relation til indberetning til RKI eller trussel herom.

Advokatnævnet traf ved kendelse af 20. maj 2015 afgørelse i en sag (sag nr. 2015-440), hvor klager var blevet indberettet til RKI på baggrund af et betalingspåkrav, der havde fået 1. påtegning af retten, og hvor retten ef-

terfølgende også havde givet kravet 2. påtegning Sagen blev imidlertid 7. januar 2015 genoptaget, og påtegningen blev annulleret, hvorefter sagen fortsatte som en civil sag. I en e-mail af 25. januar 2015 til indklagede bad klager om, at RKI-registreringen blev slettet senest den efterfølgende dag. Indklagede fik imidlertid ved en fejl ikke læst e-mailen, og registreringen blev først slettet 30. januar 2015, da indklagede modtog en kopi af klagen til Advokatnævnet. Advokatnævnet fandt, at registreringen af klager i RKI burde have været slettet i umiddelbar forlængelse af rettens afgørelse om at genoptage sagen, og at indklagede af egen drift burde have foranlediget sletningen.

Uanmodet personlig henvendelse til skyldneren

Inkassolovens § 12 indeholder de særlige regler, der skal iagttages, hvis man som inkassoadvokat ønsker at iværksætte, at der rettes henvendelse til skyldneren personligt, uden at det på forhånd er aftalt med skyldneren.

En sådan henvendelse vil af de fleste skyldnere blive betragtet som et særdeles alvorligt og måske truende tiltag, der i øvrigt indebærer en risiko for, at også omverdenen bliver bekendt med de gældsforhold, som henvendelsen vedrører. Inkassolovens § 12 indeholder derfor en række betingelser, som skal være iagttaget, hvis en sådan henvendelse skal finde sted.

Efter bestemmelsen er det en betingelse, at der forud for en uanmodet personlig henvendelse fremsendes et skriftligt varsel til skyldner, og dette varsel må først sendes, når tidagesfristen i inkassolovens § 10, stk. 3, er udløbet.

I varslet, der skal være kommet frem til skyldneren, skal stedet og det omtrentlige tidspunkt på dagen, hvor

den personlige henvendelse vil finde sted, tydeligt være angivet ligesom der skal være oplyst kontaktoplysninger på inkassoadvokaten.

Om tidspunktet for henvendelsen fremgår af inkassolovens § 12, stk. 2, at der kun må rettes henvendelse til skyldner på hverdage, herunder lørdage, og at det skal ske i tidsrummet mellem kl. 8 og kl. 21, lørdage dog i tidsrummet mellem kl. 8 og kl. 16. Varslingsskrivelsen skal som nævnt indeholde et 'omtrentligt tidspunkt' for henvendelsen, og i forarbejderne til inkassoloven er der som eksempler herpå givet tidsintervaller på to timer (kl. 10-12 eller kl. 14-16).

Advokatnævnet traf 12. maj 2015 afgørelse i en sag (sag nr. 2014-3536), hvor der blandt andet var klaget over, at det i varslingsskrivelsen var anført, at der ville blive aflagt besøg på en given dato mellem kl. 13 og kl. 17. Advokatnævnet fandt, at der med fremsendelse af et brev med varsel om et besøg inden for et tidsinterval på fire timer var lagt et unødvendigt pres på skyldner til at opholde sig i hjemmet, hvorfor den ansvarlige advokat fandtes at have tilsidesat god advokatskik. Det gjorde i sagen ingen forskel, at der konkret var tvist om, hvorvidt besøget rent faktisk havde fundet sted.

Uanmodet personlig henvendelse til en fysisk person må kun ske på dennes bopæl, idet der dog, hvis skyldner driver egen erhvervsvirksomhed, også kan rettes henvendelse på denne virksomheds adresse. Hvis skyldner ikke træffes ved en korrekt varslet henvendelse, kan der uden fornyet varsel rettes ny personlig henvendelse, hvis dette fremgår af varslingsskrivelsen i forbindelse med det første besøg.

Kravene i inkassolovens § 12 betyder, at advokaten nøje

skal overveje formuleringen og indholdet af skriftlige henvendelser, der af skyldner kan blive forstået som en trussel om en uanmodet personlig henvendelse.

I sag nr. 2013-2656 tog Advokatnævnet stilling til en klage, der blandt andet vedrørte det forhold, at en advokatfuldmægtig, der angiveligt kendte skyldner fra tidligere, i et brev til klager skrev, at han, hvis han ikke hørte fra skyldner, ville komme forbi til en uformel sludder om, hvordan sagen ville kunne løses. Advokatnævnet fandt i en kendelse af 31. januar 2014, at denne formulering indeholdt en trussel om uanmodet personlig henvendelse, og at truslen var i strid med inkassolovens § 12, hvorfor advokaten, der var principal for fuldmægtigen, havde tilsidesat god advokatskik.

I sag nr. 2014-3363 indeholdt et brev til skyldneren en bemærkning om, at gælden ikke var blevet indfriet, hvorfor man ville anbefale kreditor at sende en konsulent til skyldners adresse eller at sende sagen til fogedretten. Advokatnævnet fandt i en kendelse af 9. februar 2015, at dette afsnit – uanset om det måtte være ment som en orientering om mulighederne for at forfølge kravet – kunne forstås som en trussel om en uanmeldt personlig henvendelse, og at truslen var i strid med inkassolovens § 12. Den ansvarlige advokat havde derfor tilsidesat god advokatskik.

Find eventuelt de enkelte sager i Advokatsamfundets Vidensdatabase.

BILAG

BILAG 1

DEBATOPLÆG

Advokatnævnet frem mod år 2026 – et organisations- og strategiudviklingsprojekt

Indledning

Advokatnævnet er i en god gænge med stabil drift, tilfredsstillende sagsbehandlingstider og høj kvalitet i afgørelserne. Der er således skabt et godt udgangspunkt for at se fremad.

Følgende hovedbyggesten vil formentlig udgøre en væsentlig del af fundamentet for Advokatnævnet frem mod år 2026:

- Afgørelser af højeste kvalitet
- Kortest mulige sagsbehandlingstider
- Mest velfungerende sekretariat med højeste faglige niveau
- Bedste sagsbehandlingssystem/digitale løsninger
- Bedst mulig forbrugeroplysning
- Størst mulig respekt om nævnets afgørelser
- Saglig uafhængighed.

Hvis fundamentet skal bygges solidt, skal der udarbejdes en ledelsesmæssig strategi til implementering af visionen. Strategien skal tage hensyn til, at medarbejderne i Advokatnævnets sekretariat er højtuddannede vidensmedarbejdere, for hvem fundamentet skal give mening og skabe værdi. Der skal derfor være fokus på at skabe en fælles grundforståelse med fælles målsætning, som kan medvirke til trivsel og effektivitet og derved et solidt fundament.

Med afsæt i ovennævnte hovedbyggesten vil nærværende debatoplæg beskrive mulige hovedtrædesten til inspiration til de kommende overvejelser og drøftelser om Advokatnævnet frem mod år 2026. Det er håbet, at oplægget kan være nyttigt, inspirerende og ægge til kvalificeret modspil.

Advokatnævnet frem mod år 2026

I det følgende sættes der fokus på fremtidige hovedtrædesten på baggrund af det i kommissoriet nævnte grundlæggende værdisæt om **kvalitet, integritet, uafhængighed** og **dynamik** og de omtalte hovedbyggesten. Afsnittet er opbygget således, at der først sættes fokus på kvalitet og dynamik, og dernæst på integritet og uafhængighed, der hænger naturligt sammen.

Kvalitet og dynamik

Der har gennem en årrække været stort fokus på kvaliteten af Advokatnævnets afgørelser, og dette har manifesteret sig i de konkrete afgørelser. Det er af afgørende betydning, at dette fokus fastholdes, og at nævnets afgørelser er af højeste kvalitet og fremstår velgennearbejdede og velformulerede. Det er ligeledes vigtigt, at de nuværende tilfredsstillende sagsbehandlingstider fastholdes, og at der stedse er fokus på, at sagsbehandlingstiden er kortest mulig, uden at det har negative konsekvenser for kvaliteten af afgørelserne. Dvs. kvalitet og kvantitet skal gå hånd i hånd. Et sådant fremtidigt fokus kan tage sit udgangspunkt i følgende:

1. Sekretariatet

Afgørelser af højeste kvalitet tager deres udgangspunkt i sagerens forberedelse i sekretariatet. Hovedbyggesten som afgørelser af højeste kvalitet og mest velfungerende sekretariat med højeste faglige niveau er baseret på, at sekretariatet har en rigtig personalesammensætning.

Dette fordrer, at der løbende kan ske rekruttering af de dygtigste medarbejdere, og at man evner at fastholde disse, idet det bemærkes, at enhver arbejdsplads har en vis naturlig personaleomsætning. Det er en forudsætning for at kunne foretage en sådan fastholdelse og rekruttering, at der er attraktive løn- og arbejdsvilkår og muligheder for kompetenceudvikling og dygtiggørelse.

Ved rekruttering af kontorpersonale og jurister skal det sikres, at der sker udvælgelse af fagligt dygtige, kompetente, effektive og gerne erfarne medarbejdere med gode samarbejdsevner. Medarbejderne skal have flair for – og lyst til – konkret sagsbehandling og gerne komme fra en kultur med høje kvalitetsnormer, f.eks. domstolene og Procesbevillingsnævnet. Nye medarbejdere skal gennemgå et grundigt oplæringsforløb under kyndige vinger.

Ved rekruttering af en sekretariatschef skal det sikres, at vedkommende har et højt fagligt niveau, relevant erfaring og gode evner inden for personaleledelse og faglig ledelse.

Sekretariatet skal være dynamisk og løbende være rustet til hurtigt at håndtere ændringer i sagstilgangen, så det sikres, at der sker fornøden ressourcejustering, når der er behov herfor. Det er i den forbindelse en fordel at være en del af en større organisation med dertil hørende mulighed for justering af ressourcer i spidsbelastningssituationer, så der bl.a. hurtigt kan reageres på en eventuel personalemangel.

Der skal være et godt videndelmiljø og mulighed for sparring, jf. i øvrigt nedenfor om videndeling. Sekretariatet skal løbende udarbejde og opdatere sine interne vejledninger og procedurer, så der sikres en så ensartet

tilgang til behandlingen af sagerne som mulig. En intern oversigt over – og løbende opfølgning på – praksis med inspiration fra Procesbevillingsnævnet vil medvirke til at sikre ensartetheden og fungere som inspiration ved affattelsen af udkast til afgørelser.

I forhold til kompetenceudvikling skal det fortsat tilbydes juristerne i sekretariatet, at de kan tage den teoretiske del af advokatuddannelsen og andre relevante kurser. Mulighed for orlov og udvekslingsophold kan overvejes.

Man kunne overveje et øget fagligt samspil mellem sekretariatet og nævnet under sagsforberedelsen, hvorved faglig kompetence hos nævnets medlemmer i videre omfang kunne anvendes til at højne kvaliteten af kendelsesudkast, såfremt sekretariatet måtte have behov for sparring.

Når Advokatnævnet bliver stævnet i disciplinærsager, føres sagerne for nævnet af faste advokater, der løbende holder sekretariatet orienteret om sagerne.

Da retspraksis er af stor betydning for udviklingen af den retlige standard om god advokatskik, og ikke mindst for hovedbyggestenen om størst mulig respekt om nævnets afgørelser, kunne det overvejes, om der skal anvendes ressourcer i øget omfang i sekretariatet på at monitorere og følge op på retssagerne. Det kunne eventuelt overvejes, om erfarne jurister med advokatbaggrund kunne bistå nævnets advokat med forberedelsen af sagen. Udover et øget fokus på – og kendskab til – retssagerne i sekretariatet, ville det medvirke til at fastholde dygtige medarbejdere.

2. Videndeling/kommunikation og forebyggelse

En god videndeling af nævnets praksis til advokater og deres klienter er medvirkende til at forebygge klager og dermed medvirkende til at sikre kortest mulige sagsbehandlingstider og bedst mulig forbrugerinformation med den effekt, at sagsbehandlingstiderne kan være korte.

Advokatnævnets hjemmeside skal løbende opdateres og forsynes med relevante informationer. Den skal være nem at søge i.

Vidensdatabasen på hjemmesiden skal gennemgås i forhold til hensigtsmæssigheden af den nuværende opbygning. Den kan overvejes udbygget, så der publiceres afgørelser og domme i øget omfang i forhold til nu. Det vurderes ikke umiddelbart hensigtsmæssigt med en (anonymiseret) publicering af alle kendelser, da det formentlig vil fremstå uoverskueligt med risiko for, at man overvældes af en stor mængde information. Alle problemstillinger, også de mere gængse, skal dog være repræsenteret med eksempler på kendelser, og alle principielle kendelser skal publiceres.

Potentielle klagere, advokater og andre relevante personer kunne herved sikres et endnu bedre overblik over nævnets praksis. Den skal ligeledes være nem at søge og navigere i. Man kan overveje, om der kan knyttes en kort kommentar til (visse af) afgørelserne, hvor det væsentligste fremhæves. Man kan tillige overveje en model, hvor der kan abonneres gratis på publiceringen af nye afgørelser.

Der skal i langt videre omfang anvendes ressourcer på, at sekretariatets medarbejdere holder oplæg for eksterne aktører om nævnet og om nævnets praksis.

Videndeling om nævnets praksis skal tillige formidles via hyppige artikler i Advokaten.

Plenarmøderne kunne i øget omfang overvejes anvendt til videndeling blandt nævnets medlemmer om praksis, relevante oplæg, f.eks. fra eksterne oplægsholdere mv. Der kan udarbejdes en nævnshåndbog til udlevering til nye formænd og nævnsmedlemmer med bl.a. praktiske informationer om behandlingen af sagerne, praksis og afviklingen af nævnsmøderne. Der skal endvidere sikres en smidig overgang og overlevering, når der sker udskiftning i formandskabet eller blandt nævnets medlemmer.

Med inspiration i gennemførte brugerundersøgelser ved domstolene kunne det overvejes at foretage en form for bruger(tilfredsheds)undersøgelse blandt tilfældigt udvalgte parter. Nævnets afgørelser skal kunne læses og forstås både af en professionel advokat og en forbruger uden juridiske forudsætninger. En brugerundersøgelse vil kunne tage temperaturen på, om sekretariatets korrespondance med parter opleves som serviceminded, forståelig og fleksibel, og om nævnets afgørelser ligeledes efterlader parterne med et klart overblik over indholdet af afgørelsen. En sådan brugerundersøgelse kan afdække, om der er behov for yderligere information, behov for tilretning af kommunikation og vejledning samt belyse læsevenligheden af afgørelserne.

Mægling og mediation vinder indpas mange steder, og det er oplagt, at en velgennemført tvistbilæggelse, der efterlader begge parter med en oplevelse af et tilfredsstillende resultat, og med kort sagsbehandlingstid, bør indgå i de fremtidige overvejelser i forhold til håndteringen af sagerne og forebyggelse af klagesager.

Pilotprojektet med mægling og mediation skal evalueres i foråret 2016, hvor det skal vurderes, om ordningen skal fortsætte/gøres permanent med eventuelle justeringer på baggrund af de erfaringer, der er høstet.

3. Digitalisering

En effektiv sagsbehandling fordrer udnyttelse af de nye muligheder, som teknologien løbende vil byde på under fornøden hensyntagen til overholdelse af persondatasikkerhed mv. I forhold til hovedbyggestenen bedste sagsbehandlingssystem/digitale løsninger, skal der udarbejdes en digitaliseringsstrategi, og det skal i den forbindelse undersøges, om der kan tilkøbes et digitalt sagsbehandlingssystem/elektronisk selvbetjeningssystem, hvor sagsbehandlingen foregår elektronisk.

Det kunne f.eks. være en portalløsning, hvor sagerne starter op med, at klagen indgives elektronisk. Det kunne være en form for 'intelligent' formular, der er i stand til at vejlede parterne, hvis der allerede indledningsvis konstateres formelle problemer, f.eks. at systemet automatisk kan konstatere, at indklagede ikke er advokat, at der er indtrådt forældelse, eller at (salær)sagen verserer ved domstolene mv.

Parterne vil gennem hele forløbet have adgang til portalen og kan derfor løbende holde sig orienteret om sagen, eventuelle frister, afgørelser mv. De kan løbende sendes notifikationer, ligesom det kendes fra e-boks, når der er nye dokumenter mv. på portalen.

En sådan portalløsning bør være integrerbar med sekretariatets sagsbehandlingssystem og en digital fremsendelse af materiale til nævnsmedlemmerne til nævnsmøderne, jf. pkt. 4.

Hvis sagsbehandlingen bliver digital, skal der tages stilling til håndteringen af klagere, der enten ikke har teknisk udstyr eller evner til at indgå i en sådan sagsbehandling. Denne del af klagersegmentet må dog med tiden og den digitale udvikling forventes at være relativ lille.

4. Afvikling af nævnsmøderne

Advokatnævnet er i gang med et pilotprojekt med digital modtagelse af materiale til nævnsmøderne i 1. afdeling. Den nuværende løsning i pilotprojektet er teknisk ret simpel, og sekretariatet er ved at undersøge mulighederne for tilkøb af en mere avanceret løsning, der ligeledes med fordel kan være integrerbar med sagsbehandlingssystemet.

På sigt bør materialet tilgås alle nævnsmedlemmer elektronisk, så de store og uhåndterbare mængder af papir undgås. Hvis oplysningerne er lagret elektronisk og er tilgængelige fra f.eks. en iPad, vil nævnsmedlemmerne opleve større fleksibilitet i mulighederne for at tilgås materialet i forhold til i dag.

Såfremt det vurderes hensigtsmæssigt og sikkerhedsmæssigt forsvarligt, og forudsat at de nødvendige tekniske hjælpemidler er til stede, kunne nævnsmøder overvejes afholdt som videomøder. Dette vurderes dog ikke hensigtsmæssigt ved f.eks. plenarmøder pga. de mange deltagere. Nævnsmedlemmer med lang transport til Kronprinsessegade, vil kunne spare en del tid, hvilket kunne gøre arbejdet i nævnet mere attraktivt og muligt at kombinere med en travl hverdag. Endvidere vil man hurtigere kunne indkalde til et nævnsmøde, alternativt kortere nævnsmøder, hvis der kun skal sættes nogle timer af til det i kalenderen i stedet for en hel dag inkl. transport.

Tillid, integritet og uafhængighed

På grund af sammenbrud af det sekretariat, som Advokatrådet stiller til Advokatnævnets rådighed – altså som følge af forhold uden for Advokatnævnets kontrol – har Advokatnævnet gennemlevet en krise, som det har taget fem år at overvinde. Denne krise har været en alvorlig belastning for nævnet som sådant og for dets omdømme. Det må ikke kunne ske igen.

Størst mulig respekt om Advokatnævnets afgørelser fordrer integritet og uafhængighed hos nævnet og sekretariatet, således at Advokatnævnet er, og ikke mindst af offentligheden opleves som kompetent, uafhængigt og neutralt og ikke forlovet med den ene part.

Der må tages de fornødne tiltag til at opfylde disse krav.

BILAG 2

BILAG 3

Uddrag af retsplejelovens regler om behandling af klager over advokater

§ 126. En advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik. Advokaten skal herunder udføre sit hverv grundigt, samvittighedsfuldt og i overensstemmelse med, hvad berettigede hensyn til klienternes tarv tilsiger. Sagerne skal fremmes med fornøden hurtighed.

Stk. 2. En advokat må ikke kræve højere vederlag for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt.

Stk. 3. En advokat skal medvirke til, at en fuldmægtig, der er autoriseret hos advokaten, kan deltage i den teoretiske grunduddannelse, eksamen og praktiske prøve i retssagsbehandling, jf. § 119, stk. 2, nr. 5. Advokaten skal afholde udgifterne til den teoretiske grunduddannelse, eksamen og praktiske prøve i retssagsbehandling.

Stk. 4. En advokat må ikke uden for sin advokatvirksomhed i forretningsforhold eller i andre forhold af økonomisk art udvise en adfærd, der er uværdig for en advokat.

Stk. 5. Enhver advokat og advokatfuldmægtig skal løbende deltage i efteruddannelse af betydning for advokaterhvervet. En advokat skal afholde udgifterne hertil for en fuldmægtig, der er autoriseret hos advokaten. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

§ 127. Advokatsamfundet udarbejder regler om advokaters pligter med hensyn til behandlingen af betroede midler, sikkerhed mod økonomisk ansvar, som kan pådrages under udøvelse af advokatvirksomhed, og meddelelse af alle fornødne regnskabsmæssige og økonomi-

ske oplysninger til Advokatsamfundet samt regler om iværksættelse af de fornødne kontrolforanstaltninger. Reglerne skal godkendes af justitsministeren.

§ 127 a. §§ 125-127 gælder også for advokatselskaber.

Stk. 2. § 126, stk. 1, 2 og 4, samt § 127 gælder også for de ansatte i et advokatselskab, som ejer aktier eller anparter i advokatselskabet, jf. § 124 c, stk. 1, nr. 2.

Kapitel 15

§ 144. Advokatsamfundet opretter et Advokatnævn. Advokatnævnet består af en formand og 2 næstformænd, der alle skal være dommere, samt af 18 andre medlemmer. Formanden og næstformændene udpeges af Højesterets præsident. Af de øvrige medlemmer vælges 9 af Advokatsamfundet blandt advokater, der ikke er medlemmer af Advokatrådet, og 9, der ikke må være advokater, udpeges af justitsministeren. Justitsministerens udpegning af medlemmer og stedfortrædere herfor sker efter indstilling fra sådanne myndigheder, organisationer og lign., således at det sikres, at der til nævnet udpeges medlemmer og stedfortrædere herfor, der har kendskab til både private klienters, erhvervsklienters og offentlige klienters interesser. Medlemmer og stedfortrædere herfor udpeges for en periode af 6 år. Der er ikke mulighed for genudpegning.

Stk. 2. Ved nævnets behandling af en sag skal deltage et eller flere medlemmer af formandskabet, et eller flere af de medlemmer, der er udpeget af justitsministeren, og et antal advokater, der svarer til antallet af de medlemmer, der er udpeget af justitsministeren.

Stk. 3. Advokatnævnet kan ved sagernes forberedelse lade sig bistå af advokatkredsens bestyrelser.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om Advokatnævnets virksomhed, herunder om nævnets virksomhed i afdelinger. Justitsministeren kan endvidere fastsætte regler om betaling af udgifter til honorarer m.v. til advokater, der udpeges som anklager, forsvarer eller til at varetage klagerens interesser i disciplinærsager.

§ 145. Ved behandlingen af sager, hvor kredsbestyrelserne skal bistå Advokatnævnet, tiltrædes bestyrelserne hver af et medlem, der ikke er advokat. Virker en kredsbestyrelse i flere afdelinger, tiltrædes kredsbestyrelsen dog af ét medlem for hver afdeling. Disse medlemmer og stedfortrædere herfor udpeges af justitsministeren for 4 år ad gangen efter indstilling fra KL (Kommunernes Landsforening). Justitsministeren kan fastsætte regler om indstilling fra kommuner, der ikke er medlemmer af KL (Kommunernes Landsforening).

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om kredsbestyrelsernes behandling af sager, hvor de skal bistå Advokatnævnet, samt kredsbestyrelsernes afholdelse af de samtaler, som er nævnt i § 143, stk. 3.

§ 145 a. Advokatnævnet afgiver en årlig beretning om sin virksomhed til justitsministeren. Beretningen trykkes og offentliggøres.

Kapitel 15 a Salærklager

§ 146. Klager over vederlag, som en advokat, et advokatselskab eller en af de personer, der er nævnt i § 124 c, stk. 1, nr. 2, og som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, har forlangt for sit arbejde, kan af den, som har retlig interesse heri, indbringes for Advokatnævnet. Nævnet kan godkende vederlagets størrelse eller bestemme, at vederlaget skal nedsættes eller bortfalde.

Stk. 2. Klager skal indgives inden 1 år efter, at klageren er blevet bekendt med kravet om vederlag. Fristen regnes fra den endelige afregning af den pågældende sag. Advokatnævnet kan behandle en klage, der er indgivet senere, når fristoverskridelsen er rimeligt begrundet.

Stk. 3. Advokatnævnets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 147 a. Så længe en sag behandles af Advokatnævnet, kan klagesagens parter ikke anlægge sag ved domstolene om de spørgsmål, der er omfattet af klagen. Når Advokatnævnet har truffet afgørelse, kan hver af parterne indbringe sagen for domstolene.

Kapitel 15 b Disciplinærsager

§ 147 b. Klager over, at en advokat, et advokatselskab eller en af de personer, der er nævnt i § 124 c, stk. 1, nr. 2, og som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, har tilsidesat pligter, der følger af denne lov eller af forskrifter fastsat i medfør af denne lov, kan indbringes for Advokatnævnet.

Stk. 2. Klager skal indgives inden 1 år efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som klagen vedrører. Nævnet kan dog behandle en klage, der er indgivet senere, når fristoverskridelsen findes rimeligt begrundet.

Stk. 3. Advokatnævnet kan afvise at behandle klager fra personer, der ikke har retlig interesse i det forhold, klagen angår, samt klager, der på forhånd må skønnes åbenbart grundløse.

Stk. 4. Advokatnævnet kan lade parter og vidner afhøre ved byretten på det sted, hvor de bor.

§ 147 c. Finder Advokatnævnet, at en advokat, et advokatselskab eller en af de personer, der er nævnt i § 124 c, stk. 1, nr. 2, og som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, har tilsidesat pligter, der følger af denne lov eller forskrifter fastsat i medfør af loven, kan nævnet tildele advokaten, advokatselskabet eller personen, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, en irettesættelse eller pålægge vedkommende eller selskabet en bøde på indtil 300.000 kr.

Stk. 2. Advokatnævnet kan under anvendelse af tvangs bøder pålægge en advokat, et advokatselskab eller en af de personer, der er nævnt i § 124 c, stk. 1, nr. 2, og som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, at opfylde en forpligtelse som nævnt i stk. 1. Nævnet kan endvidere, hvis det skønnes fornødent, fratage advokaten eller personen, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, en sag og lade en anden af klienten godkendt advokat eller person, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, færdiggøre den.

Stk. 3. Har en advokat gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen overtrædelse af sine pligter som advokat, og de udviste forhold giver grund til at antage, at den pågældende ikke for fremtiden vil udøve advokatvirksomhed på forsvarlig måde, kan Advokatnævnet frakende advokaten retten til at udføre sager eller forretninger af nærmere angiven karakter eller retten til at udøve advokatvirksomhed. Frakendelsen kan ske i et tidsrum fra 6 måneder til 5 år eller indtil videre. Bestemmelsen i § 142 gælder tilsvarende.

Stk. 4. Har en af de personer, der er nævnt i § 124 c, stk. 1, nr. 2, og som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen overtrædelse af de regler, som regulerer advokaterhver-

vet, og de udviste forhold giver grund til at antage, at den pågældende ikke for fremtiden vil overholde disse regler, kan Advokatnævnet frakende vedkommende retten til at udføre sager eller forretninger af nærmere angiven karakter eller retten til at eje aktier eller anparter i et advokatselskab. Frakendelse kan ske i et tidsrum fra 6 måneder til 5 år eller indtil videre.

Stk. 5. Nævnets afgørelser, der ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, skal indeholde oplysning om adgangen til domstolsprøvelse og fristen herfor.

Stk. 6. Advokatnævnet sender meddelelse om en afgørelse til klageren, advokaten, advokatselskabet, personen, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, Advokatrådet og Justitsministeriet. Nævnet kan offentliggøre afgørelsen.

§ 147 d. Advokatnævnets afgørelse efter § 147 c, stk. 1 og 2, kan indbringes for retten af advokaten, advokatselskabet eller personen, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i et advokatselskab. Retten kan stadfæste, ophæve eller ændre afgørelsen.

Stk. 2. Indbringelse skal ske inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Sagsanlæg har opsættende virkning for så vidt angår afgørelser, der er truffet i medfør af § 147 c, stk. 1.

Stk. 3. Afgørelsen indbringes ved, at advokaten, advokatselskabet eller personen, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, anlægger sag mod Advokatnævnet i den borgerlige retsplejes former. Sagen anlægges ved den ret, i hvis kreds advokaten eller advokatselskabet har kontor.

§ 147 e. Advokaten eller personen, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, kan forlange en afgørelse efter § 147 c, stk. 3 eller stk. 4, indbragt for retten. Retten kan stadfæste, ophæve eller ændre afgørelsen.

Stk. 2. Anmodning om sagsanlæg skal fremsættes over for justitsministeren inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Justitsministeren anlægger herefter sag i den borgerlige retsplejes former mod advokaten eller personen, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i et advokatselskab.

Stk. 3. Anmodning om sagsanlæg har opsættende virkning, men retten kan, hvis Advokatnævnet har frakendt advokaten retten til at udøve advokatvirksomhed eller personen, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, retten til at eje aktier eller anparter i et advokatselskab, ved kendelse udelukke den pågældende fra at udøve sådan virksomhed, indtil sagen er endeligt afgjort. Det kan ved dommen bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning.

§ 147 f. Advokatnævnet kan til enhver tid ophæve en frakendelse efter § 147 c, stk. 3 og 4.

Stk. 2. Er frakendelsen sket indtil videre, og afslår Advokatnævnet en ansøgning om ophævelse af frakendelsen, kan den pågældende forlange spørgsmålet indbragt for retten, såfremt der er forløbet 5 år efter frakendelsen. Sagen anlægges af justitsministeren i den borgerlige retsplejes former. Godkender retten Advokatnævnets afgørelse, kan spørgsmålet først på ny indbringes for retten efter 2 års forløb.

BILAG 4

Bekendtgørelse nr. 20 af 17. januar 2008 om Advokatnævnets virksomhed m.v.

KAPITEL 1 Advokatnævnet

§ 1. Advokatnævnet har til opgave at behandle klager over, at en advokat har tilsidesat god advokatskik (disciplinærsager), klager, der vedrører det vederlag, som en advokat har forlangt for sit arbejde (salærklager), og sager om ophævelse af en frakendelse efter retsplejelovens § 147 f.

Stk. 2. Reglerne i denne bekendtgørelse finder tilsvarende anvendelse ved klager over advokatselskaber og klager over personer, der er nævnt i retsplejelovens § 124, stk. 3, nr. 2, og som ejer aktier eller anpartar i et advokatselskab.

§ 2. Advokatnævnet kan virke samlet eller i afdelinger.
Stk. 2. Hver afdeling består af 7 medlemmer.

§ 3. Advokatnævnets formand fordeler sagerne mellem det samlede nævn og afdelingerne.

Stk. 2. Sager af principiel karakter, sager, hvor der kan opstå spørgsmål om frakendelse efter retsplejelovens § 147 c, stk. 3 eller 4, og sager om ophævelse af en frakendelse efter retsplejelovens § 147 f, skal så vidt muligt behandles af det samlede nævn.

§ 4. Det samlede Advokatnævn er beslutningsdygtigt, når mindst 11 medlemmer er til stede, heraf 1 medlem

af formandskabet, 5 af de medlemmer, der er udpeget af justitsministeren, og 5 af de medlemmer, der er valgt af Advokatsamfundet.

Stk. 2. En afdeling er beslutningsdygtig, når mindst 3 medlemmer eller stedfortrædere er til stede, heraf 1 medlem af formandskabet, 1 af de medlemmer, der er udpeget af justitsministeren, og 1 af de medlemmer, der er valgt af Advokatsamfundet.

Stk. 3. Vedkommende formand træffer afgørelse om, hvorvidt der ved et medlems forfald skal indkaldes en stedfortræder.

§ 5. Meddelelser til Advokatnævnet kan sendes som digital kommunikation. Meddelelsen skal være forsynet med digital signatur.

§ 6. Advokatnævnet fastsætter en forretningsorden, der bl.a. indeholder nærmere frister for sagsbehandlingsskridt og en målsætning for, hvor lang sagsbehandlingstiden samlet set bør være.

§ 7. Advokatnævnet afgiver en årlig beretning om sin virksomhed til justitsministeren. Nævnet offentliggør beretningen på sin hjemmeside.

KAPITEL 2 Kredsbestyrelserne

§ 8. Advokatkredsens bestyrelser (kredsbestyrelserne) kan bistå Advokatnævnet ved behandling af klager over advokater.

§ 9. Ved behandlingen af klager tiltrædes kredsbestyrelsen af et medlem, der er udpeget af justitsministeren. Kredsbe-

styrelsen kan virke samlet eller i afdelinger. En afdeling ledes af enten kredsbestyrelsens formand eller næstformand.

§ 10. Kredsbestyrelsen eller en afdeling af kredsbestyrelsen er beslutningsdygtig, når mindst 2/3 af medlemmerne af kredsbestyrelsen eller afdelingen, herunder det medlem, der er udpeget af justitsministeren, er til stede.

§ 11. Kredsbestyrelsen behandler sagerne på møder eller på skriftligt eller elektronisk grundlag. Der afholdes møde på de af kredsbestyrelsen vedtagne mødedage, eller når vedkommende formand bestemmer det.

§ 12. Advokatnævnets formandskab fastsætter en frist for kredsbestyrelsens behandling af sagen.

§ 13. Kredsbestyrelsens møder er ikke offentlige.

§ 14. Kredsbestyrelserne kan afgive en skriftlig indstilling, der skal være ledsaget af en begrundelse.

Stk. 2. En indstilling skal efter mindretallets begæring indeholde oplysninger om mindretallets indstilling, dog uden angivelse af vedkommende medlemmers navne.

KAPITEL 3 Inhabilitet

§ 15. Intet medlem af Advokatnævnet eller kredsbestyrelsen må deltage i behandlingen af en sag, hvis

- 1) vedkommende selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse

- 2) vedkommendes ægtefælle, beslægtede eller besvogrede i op eller nedstigende linie eller i sidelinien så nær som søskendebørn eller andre nærstående har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,
- 3) vedkommende deltager i ledelsen af eller i øvrigt har en nær tilknytning til et selskab, en forening eller en anden juridisk person, der har en særlig interesse i sagens udfald, eller
- 4) der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed.

Stk. 2. Ethvert medlem skal straks underrette nævnets eller kredsbestyrelsens formand, hvis der foreligger forhold som nævnt i stk. 1. Nævnet eller kredsbestyrelsen træffer den endelige administrative afgørelse af, om et medlem kan deltage i en sags behandling. I behandlingen og afgørelsen af dette spørgsmål deltager det pågældende medlem ikke.

KAPITEL 4

Indbringelse af sager for Advokatnævnet

§ 16. Enhver, der har en retlig interesse heri, kan indbringe en sag for Advokatnævnet. Endvidere kan Advokatrådet indbringe en sag for nævnet.

Stk. 2. Skønnes en sag, der er indbragt for nævnet, at kunne medføre frakendelse efter retsplejelovens § 147 c, stk. 3 og 4, kan sagen forelægges Advokatrådet til afgørelse af, om Advokatrådet vil indtræde i sagen.

§ 17. Advokatnævnet kan efter indstilling fra vedkom-

mende formand afvise en klage fra en person, der ikke har retlig interesse i det forhold, klagen angår. Det samme gælder en klage, der efter dens beskaffenhed ikke kan påkendes af nævnet.

Stk. 2. Advokatnævnet kan efter indstilling fra vedkommende formand afvise en klage, der skønnes åbenbart grundløs. Ethvert nævnsmedlem kan anmode om realitetsbehandling af sagen.

§ 18. Advokatnævnets sekretariat vejleder om reglerne for nævnets behandling af klager.

Stk. 2. Fristen for at indgive klage er et år. Ved klager over en advokats adfærd regnes fristen fra det tidspunkt, hvor klageren er blevet bekendt med det forhold, som klagen vedrører. Ved klager over en advokats salær regnes fristen fra det tidspunkt, hvor klageren er blevet bekendt med den endelige afregning i den pågældende sag.

Stk. 3. Advokatnævnet kan behandle en klage, der er indgivet for sent, når fristoverskridelsen findes rimeligt begrundet.

KAPITEL 5

Klagesagens forberedelse

§ 19. Advokatnævnets sekretariatsopgaver vare tages af Advokatsamfundets sekretariat.

Stk. 2. Nævnet udarbejder en vejledning for behandling af sager med personligt fremmøde og en vejledning for sager om frakendelse. Vejledningerne offentliggøres på nævnets hjemmeside.

§ 20. Sekretariatet bistår Advokatnævnet ved forberedelse af salær og adfærdsklager.

Stk. 2. Sekretariatet sørger for, at de nødvendige oplysninger til sagens behandling foreligger, og at de nødvendige undersøgelser er foretaget.

Stk. 3. Sekretariatet kan i en sag, der skønnes at blive afvist af nævnet i henhold til § 17, undlade at anmode advokaten om en udtalelse og forelægge sagen for vedkommende formand, der herefter kan indstille til nævnet, at klagen afvises.

§ 21. Sekretariatet kan forelægge sagen for en eller flere kredsbestyrelser.

Stk. 2. Hvis sagen skønnes egnet hertil, kan sekretariatet opfordre parterne til at søge sagen forligt.

§ 22. Advokater er forpligtede til at forsyne Advokatnævnet med dokumenter og oplysninger, som nævnet finder er af betydning for afgørelsen af en sag. Advokater er forpligtede til at fremkomme med udtalelser og at give møde for nævnet for at afgive forklaring om forhold, som nævnet finder er af betydning for afgørelsen af sagen.

Stk. 2. Advokatens forpligtelse efter stk. 1 begrænses i overensstemmelse med retsplejelovens regler om vidnefritagelse.

§ 23. Når Advokatrådet indgiver klage, kan rådet udpege en advokat til at virke som anklager.

Stk. 2. I sager, hvor der kan opstå spørgsmål om at frakende en advokat retten til at udøve advokatvirksomhed, jf. retsplejelovens § 147 c, stk. 3 eller frakende en af de i retsplejelovens § 124, stk. 3, nr. 2 nævnte personer retten til at eje aktier eller anparter i et advokatselskab, jf.

retsplejelovens § 147 c, stk. 4, udpeger Advokatnævnet en forsvarer, såfremt den indklagede ikke selv har valgt en sådan.

Stk. 3. I andre disciplinærsager kan nævnet udpege en forsvarer.

Stk. 4. Advokatnævnet kan udpege en advokat til at varetage klagerens interesser, når der findes at være behov herfor.

Stk. 5. Udgifterne til honorarer m.v. til advokater udpeget i medfør af stk. 1 - 4 fastsættes af nævnet og afholdes af Advokatsamfundet. Advokatnævnet kan dog i de stk. 2 nævnte sager beslutte, at hele eller en del af udgifterne til den udpegede forsvarer skal afholdes af den, for hvem forsvareren er udpeget.

§ 24. Vedkommende formand kan bestemme, at parter eller vidner skal afhøres ved byretten på det sted, hvor de bor.

KAPITEL 6 **Sagens afgørelse**

§ 25. Advokatnævnet behandler sagerne i møder, på skriftligt grundlag eller elektronisk.

Stk. 2. Vedkommende formand kan af egen drift, eller efter anmodning fra sagens parter, indkalde sagens parter til at give møde for nævnet og afgive forklaring. Nævnet fastsætter tidspunktet herfor.

Stk. 3. I disciplinærsager har parterne ret til at give møde for nævnet.

Stk. 4. Vedkommende formand kan tillade, at andre personer indkaldes for at afgive forklaring for nævnet.

§ 26. Advokatnævnets møder er ikke offentlige.

Stk. 2. I en disciplinærsag kan den indklagede advokat kræve, at offentligheden får adgang til at overvære sagens behandling, i det omfang dette ikke vil kunne tilføje nogen unødigt krænkelse. Nævnet kan endvidere tillade adgang for offentligheden, når en sag findes at have offentlig interesse, og offentlighedens adgang ikke vil kunne tilføje nogen unødigt krænkelse. Nævnets votering er ikke offentlig.

§ 27. Advokatnævnets afgørelser træffes ved simpelt flertal. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme udslagsgivende.

§ 28. Advokatnævnets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Advokatnævnets afgørelse i disciplinærsager kan af vedkommende advokat indbringes eller begæres indbragt for retten i overensstemmelse med retsplejelovens § 147 d og § 147 e.

§ 29. Advokatnævnets afgørelser skal være skriftlige og ledsaget af en begrundelse.

Stk. 2. En afgørelse skal indeholde oplysninger om en eventuel dissens under afstemningen, dog uden angivelse af vedkommende medlemmers navne. Samtidig angives stemmefordelingen.

Stk. 3. Nævnets afgørelser i disciplinærsager skal indeholde oplysning om adgangen til domstolsprøvelse og fristen herfor.

Stk. 4. Nævnets afgørelse sendes til sagens parter og Advokatrådet. Nævnets afgørelse i disciplinærsager sendes endvidere til Justitsministeriet.

§ 30. Advokatnævnet kan på begæring beslutte at genoptage behandlingen af en klage, hvis særlige grunde taler herfor, herunder særligt hvis der fremkommer nye, væsentlige oplysninger, der forventes at kunne føre til et andet resultat.

KAPITEL 7 **Ikrafttræden**

§ 31. Bekendtgørelsen træder i kraft den 24. januar 2008.

Stk. 2. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 284 af 22. juni 1983 om advokatkredsens bestyrelses behandling af klager over advokaters vederlag og om bistand til Advokatnævnet og bekendtgørelse nr. 188 af 21. marts 2002 om Advokatnævnets virksomhed.

KAPITEL 8 **Overgangsregler**

§ 32. Klager over vederlag, som en advokat har forlangt for sit arbejde, der er indgivet inden bekendtgørelsen træder i kraft, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler.

BILAG 5

Forretningsorden for Advokatnævnet

Klageres forberedelse

§ 1. Advokatnævnets sekretariat forbereder klagesager for nævnet og besvarer skriftlige, telefoniske og personlige henvendelser til nævnet.

Stk. 2. Sekretariatet udarbejder klageskemaer og vejledning til brug for indgivelse af klager og sikrer, at klager kan indgives elektronisk via nævnets hjemmeside.

Stk. 3. Sekretariatet vejleder om reglerne for behandling af klager.

§ 2. Sekretariatet sørger for, at de nødvendige oplysninger til sagens behandling foreligger, og at de nødvendige undersøgelser er foretaget.

Stk. 2. Sekretariatet fastsætter en frist på 15 arbejdsdage for advokatens bemærkninger til klagen. Herudover giver sekretariatet parterne en frist på 10 arbejdsdage for yderligere bemærkninger til sagen. Fristerne kan kun fraviges, hvis særlige grunde taler herfor, herunder partens sygdom, planlagt ferie eller ved særlig komplicerede sager.

Stk. 3. Undlader en part at fremkomme med udtalelse inden for fristen, kan nævnet afgøre sagen på det foreliggende grundlag. Vedkommende formand kan bestemme, at sagens forberedelse afsluttes.

Stk. 4. Sekretariatet sørger for, at parterne får kendskab

til oplysninger fra modparten, når disse må anses af betydning for sagens afgørelse, medmindre dette findes at burde vige for afgørende hensyn til offentlige eller private interesser.

§ 3. Sekretariatet afslutter sagen, hvis klageren frafalder klagen.

Forhåndsafvisninger

§ 4. Sager, som kan afvises efter nævnsbekendtgørelsens § 17, sendes efter indstilling fra et medlem af formandskabet til et medlem, der er udpeget af justitsministeren, og et medlem, der er advokat. Behandlingen kan ske på skriftligt grundlag.

Stk. 2. Såfremt disse medlemmer er enige i indstillingen om afvisning, afvises klagen. Meddelelsen til parterne om afvisning sker med brev. Brevet skal indeholde en henvisning til retsplejelovens og bekendtgørelsens regler. Brevet vedlægges en kopi af reglerne.

Nævnsbehandling

§ 5. Sekretariatet udarbejder forslag til nævnets afgørelser.

Stk. 2. Sekretariatet eller nævnet kan forelægge udkast til kendelse for en eller flere kredsbestyrelser. Nævnets formand fastsætter en frist for kredsbestyrelsens afgivelse af indstilling.

§ 6. Nævnet holder møder på de dage, som nævnet har vedtaget, eller når vedkommende formand beslutter det. Sekretariatet udarbejder kort mødereferat med gengivelse af afgørelsernes resultat. Referatet sendes til nævnets medlemmer med henblik på godkendelse på det efterfølgende nævnsmøde.

§ 7. Efter afslutning af forberedelsen, herunder eventuel forelæggelse for kredsbestyrelse, sender sekretariatet udkast til afgørelse med de relevante bilag til de nævnsmedlemmer, der skal deltage i afgørelsen. Fremsendelse bør ske senest 14 dage før nævnets møde.

§ 8. Nævnets afgørelser træffes på grundlag af sagens akter, herunder parternes indlæg. I sagsakterne indgår alle oplysninger, der er frem kommet, inden nævnet har truffet afgørelse.

Stk. 2. Såfremt en indklaget advokat ikke besvarer sekretariatets anmodninger om bemærkninger eller nærmere oplysninger, kan nævnet lægge klagerens sagsfremstilling til grund for afgørelsen.

§ 9. Nævnets afgørelser er skriftlige og skrevet på dansk. Afgørelserne indeholder en kort angivelse af parternes anbringender. Afgørelserne underskrives af vedkommende formand eller den, formanden bemyndiger hertil.

Stk. 2. Klager vejledes om, at Advokatrådet kan bistå klager med opfyldelse af nævnets kendelse, hvis den indklagede advokat ikke frivilligt opfylder kendelsen.

§ 10. Sekretariatet sender afgørelsen til parterne med almindelig postforsendelse snarest muligt og senest 6 uger efter afsigelsen. Fremsendelse kan ske pr. mail til parter, der er indforstået hermed.

§ 11. Nævnet har som målsætning, at nævnets gennemsnitlige sagsbehandlingstid ikke overstiger 6 måneder fra nævnets modtagelse af klagen, til nævnets afgørelse foreligger.

Indbringelse af afgørelser for retten

§ 12. Hvis nævnets afgørelse indbringes for retten, antager sekretariatet en ekstern advokat til at føre sagen i retten. Sekretariatet orienterer nævnet om indbringelsen ved at sende kopi af stævningen til nævnets medlemmer. Instruktion til nævnets advokater om sagernes førelse varetages af sekretariatet i samarbejde med nævnets formandskab og nævnet.

Stk. 2. Sekretariatet sender kopi af rettens dom til nævnets medlemmer og udarbejder halvårsoversigt over dommene med henblik på nævnets gennemgang af dommene.

Nævnets hjemmeside

§ 13. Sekretariatet vedligeholder nævnets hjemmeside med oplysninger om nævnets medlemmer, regler for nævnets virke og nævnets praksis, herunder offentliggørelse af afgørelser med oplysning om advokaternes navne i overensstemmelse med nævnets beslutninger herom i henhold til retsplejelovens § 147 c, stk. 6.

Offentliggørelse

§ 14. Frakendelser i henhold til retsplejelovens § 147 c, stk. 3 og stk. 4, offentliggøres med angivelse af advokatens eller de i retsplejelovens § 124, stk. 3, nr. 2 nævnte personers navn, adresse og frakendelsens varighed. Offentliggørelse sker i Advokaten og på Advokattævnets hjemmeside.

§ 15. I øvrigt kan nævnet offentliggøre en afgørelse i disciplinærsager, hvorved advokaten eller de i retsplejelovens § 124, stk. 3, nr. 2, nævnte personer pålægges en sanktion efter retsplejelovens § 147 c, stk. 1 og 2. Offentliggørelsen indeholder oplysning om advokatens eller de i retsplejelovens § 124, stk. 3, nr. 2 nævnte personers

navn. Klagers navn offentliggøres ikke. Offentliggørelse sker på nævnets hjemmeside.

Stk. 2. Hvis offentliggørelse undtagelsesvis ikke kan finde sted, uden at klagerens krav på fortrolighed brydes, kan offentliggørelse ikke finde sted.

§ 16. Medmindre nævnet bestemmer andet, skal offentliggørelse af afgørelser ske efter udløbet af fristen for indbringelse for domstolene eller fremsættelse af anmodning om sagsanlæg og den eventuelle efterfølgende indbringelse for domstolene.

§ 17. Offentliggørelse på nævnets hjemmeside i henhold til § 15 stk. 1, og 2, slettes efter 12 måneder.

Udgiver:

Advokattævnets sekretariat
Kronprinsessegade 28
1306 København K

Fotograf:

Morten Holtum

Layout:

Bilgrav Design ApS

A blue-tinted photograph of a desk with papers and a pen. The image is monochromatic, with various shades of blue. In the foreground, there are several sheets of paper, some slightly overlapping. In the background, a pen is visible, and more papers are scattered across the desk. The lighting is soft, creating a professional and organized atmosphere.

advokat*nævnet*

Kronprinsessegade 28 · 1306 København K · Telefon 33 96 97 98 · klagesagsafdelingen@advokatsamfundet.dk